

**การเปิดรับข่าวสาร และความรู้ เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ
ของคนพิการ จ.ชลบุรี**

**นางสาววรารัตน์ ยงเจริญ
รหัส 44525332**

งานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิชา 215481

การวิจัยเพื่อการประชาสัมพันธ์

ภาควิชานิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษาการ 2546

หัวข้อวิจัย	การเปิดรับข่าวสารและความรู้ เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ ของคนพิการ จ.ชลบุรี
โดย	นางสาววรรณรัตน์ ขงเจริญ
ภาควิชา	นิเทศศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์สุชาดา ราษฎร์รักษา

ภาควิชานิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา อนุมัติให้
นบงานวิจัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต

คณะกรรมการสอบงานวิจัย

..... อาจารย์ที่ปรึกษา

..... กรรมการ

()

()

หัวข้องานวิจัย	การเปิดรับข่าวสารและความรู้ เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ ของคนพิการ จ.ชลบุรี
ชื่อ	นางสาววรารัตน์ ยงเจริญ
สาขา	ประชาสัมพันธ์
ภาควิชา	นิเทศศาสตร์
ปีการศึกษา	2546

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการเปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ ของคนพิการ ในจังหวัดชลบุรี และศึกษาความรู้ เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ ของคนพิการ ในจังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้พิการในจังหวัดชลบุรี ที่มีอายุตั้งแต่ 12 ปีขึ้นไป กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนโสตศึกษา และโรงเรียนอาชีวพระมหาไถ่ จ.ชลบุรี ที่มีความบกพร่องทางร่างกาย ด้านการได้ยินหรือสื่อความหมาย และทางกายหรือการเคลื่อนไหว โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ(Quota Sampling) เพื่อให้ได้สัดส่วนกลุ่มตัวอย่างเทียบเท่ากับกลุ่มประชากรจริง โดยแจกแบบสอบถามให้ผู้พิการ จำนวน 150 ตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การหาค่า Chi-Square Test ผลการวิจัยพบว่า

1. ลักษณะทางประชากรด้านเพศ ที่แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการไม่แตกต่างกัน ในขณะที่ลักษณะประชากรด้านอายุ สถานที่ศึกษา รายได้ต่อเดือน และประเภทความบกพร่องทางร่างกายที่แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ แตกต่างกัน
2. ลักษณะทางประชากรด้านเพศ อายุ สถานที่ศึกษาและประเภทความบกพร่องทางร่างกายที่แตกต่างกัน จะมีความรู้ เกี่ยวกับสิทธิคนพิการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ในขณะที่ลักษณะประชากรด้านรายได้ ที่แตกต่างกัน จะมีความรู้ เกี่ยวกับสิทธิคนพิการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
3. การเปิดรับข่าวสาร จะมีความสัมพันธ์กับความรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้รับการอนุเคราะห์อย่างยิ่ง จากอาจารย์สุชาดา ราษฎร์รักษา อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่ได้กรุณาให้คำชี้แนะและช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆมาโดยตลอด จึงขอกราบขอพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณอาจารย์รัชณี วงศ์สุมิตร กรรมการการวิจัยครั้งนี้ที่ให้ความปรารถนาและให้คำแนะนำในการสอบปากเปล่า ให้ความกระจ่างในการแก้ไขข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

ท้ายนี้ขอกราบขอพระคุณ บิดา มารดา ญาติพี่น้องของข้าพเจ้าที่คอยสนับสนุนข้าพเจ้าเป็นอย่างดี และขอขอบคุณผู้ที่เกี่ยวข้องทุกๆท่าน ที่เสียสละเวลาอันมีค่าของท่านมาช่วยตอบแบบสอบถามให้ข้าพเจ้าในครั้งนี้ ทำให้งานวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

วรรัตน์ ยงเจริญ

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
สมมติฐานการวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	4
คำนิยามศัพท์.....	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
ความสำคัญของการศึกษาคณพิการ.....	6
ปัญหาคนพิการ.....	7
รัฐธรรมนูญพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 แผนพัฒนา เศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8.....	8
แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ.....	9
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสาร.....	12
ทฤษฎีการเปิดรับข่าวสาร.....	13
แนวคิดเกี่ยวกับความรู้.....	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	17
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	21
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	21
เครื่องมือในการวิจัย.....	23
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	24
การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล.....	24
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	24

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	25
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา.....	27
1.1 ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง.....	27
1.2 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ.....	29
1.3 ความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ.....	30
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ.....	33
- สมมติฐานที่ 1 ลักษณะทางประชากรต่างกันมีผลต่อการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ สิทธิคนพิการแตกต่างกัน.....	33
- สมมติฐานที่ 2 ลักษณะทางประชากรต่างกัน มีความรู้ เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ แตกต่างกัน.....	39
- สมมติฐานที่ 3 การเปิดรับข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับความรู้ เรื่องสิทธิคนพิการ.....	45
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	46
สรุปผลการวิจัย.....	47
อภิปรายผล.....	49
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	53
ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัย.....	53
บรรณานุกรม.....	54
ภาคผนวก.....	57

สารบัญตาราง

หน้า

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง	
ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ.....	27
ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ.....	27
ตารางที่ 3 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานศึกษา.....	28
ตารางที่ 4 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้.....	28
ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทความบกพร่องทางร่างกาย..	29
ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ...	29
ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่าง ตามความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ.....	30

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

สมมติฐานที่ 1 ลักษณะทางประชากรต่างกัน มีผลต่อการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการแตกต่างกัน

ตารางที่ 8 เพศกับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ.....	33
ตารางที่ 9 อายุกับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ.....	34
ตารางที่ 10 สถานศึกษากับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ.....	35
ตารางที่ 11 รายได้ต่อเนื่องกับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ.....	36
ตารางที่ 12 ความบกพร่องทางร่างกายกับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ.....	37

สมมติฐานที่ 2 ลักษณะทางประชากรต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการแตกต่างกัน

ตารางที่ 13 เพศกับความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ.....	39
ตารางที่ 14 อายุกับความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ.....	40
ตารางที่ 15 สถานศึกษากับความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ.....	41
ตารางที่ 16 รายได้ต่อเนื่องกับความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ.....	42
ตารางที่ 17 ความบกพร่องทางร่างกายกับความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ.....	43

สมมติฐานที่ 3 การเปิดรับข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับความรู้ เรื่องสิทธิคนพิการ

ตารางที่ 18 การเปิดรับข่าวสารกับความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ.....	45
---	----

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 1 แสดงแบบจำลองกระบวนการสื่อสารของ Lasswell.....	12
แผนภาพที่ 2 แสดงขั้นตอนการเปิดรับข่าวสาร.....	15

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

คนเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า แต่ทุกสังคมย่อมมีความไม่เท่าเทียมกันเกิดขึ้น สังคมไทยมีบุคคลประเภทหนึ่งที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาอาศัยอยู่จำนวนมาก ซึ่งเราเรียกว่า “คนพิการ” คนพิการมีการดำรงชีวิตอย่างทุกข์ยาก เนื่องจากไม่ได้รับความเท่าเทียมเหมือนกับบุคคลปกติทั่วไป เช่น คนพิการ ไม่ได้รับการฝึกฝนให้ช่วยเหลือตนเองในเรื่องต่าง ๆ ไม่ได้รับการส่งเสริมทางด้านการศึกษา และการประกอบอาชีพ เพราะคนในสังคมมีความคิดว่าคนพิการไม่มีศักยภาพในการเรียนรู้ หรือการปฏิบัติงานจริง สิ่งเหล่านี้ ทำให้คนพิการกลายเป็นคนเร่ร่อน หรือไปเป็นขอทาน เนื่องจากในอดีตนั้นประเทศไทย ยังไม่มีกฎหมายรองรับสิทธิของคนพิการ ทำให้คนพิการไม่มีสิทธิในการเรียกร้องขอความเท่าเทียมในด้านสิทธิมนุษยชนได้

คนพิการ คือบุคคลที่มีความผิดปกติ หรือมีความบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา หรือจิตใจ

กระทรวงสาธารณสุข ได้กำหนดประเภทของคนพิการไว้ดังนี้

1. คนพิการทางการมองเห็น หมายถึง คนที่มีความบกพร่องทางตา ซึ่งแพทย์ได้กำหนดไว้มี 2 ประเภท ได้แก่

1.1 คนที่ตาเห็นเลือนลาง ได้แก่ คนที่มีความบกพร่องทางสายตา สามารถมองเห็นบ้าง หรือมีสายตายาวเกินกว่า 30 องศา

1.2 คนตาบอด ได้แก่ คนที่มองไม่เห็น หรืออาจมองเห็นบ้าง และไม่สามารถใช้ตาข้างที่เห็นดีที่สุดให้เป็นประโยชน์ได้

2. คนพิการทางการได้ยิน หรือสื่อความหมาย หมายถึง คนที่มีความบกพร่อง หรือสูญเสียการได้ยินเป็นเหตุให้การฟังเสียงต่าง ๆ ไม่ชัดเจน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

2.1 คนหูตึง ได้แก่ คนที่ยังสามารถได้ยินเสียงอยู่บ้าง บางคนอาจต้องใช้เครื่องช่วยฟัง

2.2 คนหูหนวก ได้แก่ คนที่สูญเสียการได้ยินมาก จนไม่สามารถเข้าใจ หรือใช้ภาษาพูดได้ ส่วนมากใช้ภาษามือ ในการติดต่อสื่อความหมายกับผู้อื่น

3. คนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

3.1 คนที่มีความผิดปกติ หรือบกพร่องทางด้านร่างกาย ที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน และไม่สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้

3.2 คนที่สูญเสียความสามารถในการเคลื่อนไหว มือ แขน ขา หรือลำตัว อันเนื่องมาจากแขน ขาขาด เป็นอัมพาตหรืออ่อนแรง เป็นโรคข้อ หรือมีอาการ ปวดเรื้อรัง หรือเป็นโรคเรื้อรังของ ระบบการทำงานของร่างกาย ที่ทำให้ไม่สามารถประกอบกิจวัตรประจำวันของตนเองหรือปฏิบัติ คน

4. คนพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม ได้แก่คนที่มีความผิดปกติหรือความบกพร่องทางด้านจิตใจ หรือสมองไม่สามารถ ปฏิบัติงานได้เหมือนคนปกติ ทำให้ไม่สามารถดูแลตนเอง หรืออยู่ร่วมกับ ผู้อื่นได้ คนพิการประเภทนี้ ได้แก่ คนวิกลจริต หรือ โรคจิต

5. คนพิการทางสติปัญญาหรือการเรียนรู้ หมายถึง คนที่มีความผิดปกติ หรือบกพร่องทางสติ ปัญญาหรือทางสมอง จนไม่สามารถเรียนรู้ด้วยวิธีการปกติได้ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

5.1 คนที่เรียนรู้ได้ช้า ได้แก่ คนที่มีความสามารถในการเรียนรู้ได้ช้ากว่า คนปกติ

5.2 คนปัญญาอ่อน ได้แก่ คนที่มีพัฒนาการทางสติปัญญาล่าช้า ซึ่งแบ่งได้ดังนี้

5.2.1 ปัญญาอ่อนขนาดเล็กน้อย สามารถเรียนรู้และปรับตัวเข้ากับสังคมได้

5.2.2 ปัญญาอ่อนขนาดกลาง สามารถเรียนรู้ได้บ้าง สามารถรับการฝึกอบรมงานอาชีพต่างๆ ได้ และช่วยเหลือตนเอง (www.fpps.or.th : 14.23)

ในอดีตคนพิการได้รับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิจากรัฐบาล ตามตามพระราชบัญญัติ การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ในปี พ.ศ. 2534 ผู้พิการจึงได้รับการคุ้มครอง พัฒนา และฟื้นฟู สมรรถภาพ มาจนกระทั่งถึงรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน แม้ว่าจะมีกฎหมายและนโยบายส่งเสริม คุ้มครองสิทธิคนพิการมากขึ้น แต่ในทางปฏิบัตินั้น ยังมีคนพิการจำนวนมากที่ไม่สามารถเข้าถึงสิทธิ ของคนพิการได้ กระทรวงสาธารณสุขได้สำรวจพบว่าประเทศไทยมีคนพิการกว่า 4.8 ล้านคน แต่ มีคนพิการเพียง 1.6 แสนคนเท่านั้น ที่ขึ้นทะเบียนกับกรมประชาสงเคราะห์ (www.fpps.or.th : 14.35) จากสถิติที่พบทำให้ทราบว่ามีคนพิการจำนวนไม่น้อยที่ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียนกับกรมประชา สงเคราะห์ เนื่องจากผู้พิการ ที่มีความบกพร่องทางร่างกายนั้น อาจเป็นอุปสรรคในการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับสิทธิคนพิการต่าง ๆ หรือได้รับข้อมูลมาไม่สมบูรณ์ ซึ่งอาจทำให้ผู้พิการเกิด ความไม่รู้ และเข้าใจผิด ในข่าวสาร เรื่องสิทธิคนพิการ จึงเกิดพฤติกรรมการละเลยสิทธิตามมา ส่งผลให้คนพิการเหล่านั้น เสี่ยงสิทธิที่ควรจะได้รับไปอีกหลายประการ

นับแต่ มีการประกาศใช้ “ พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 ” ทั้ง คนพิการ และผู้ให้บริการคนพิการด้านต่างๆ ได้มีความกระตือรือร้น และเอาใจใส่งานพัฒนาคน พิการอย่างเห็น ได้ชัด ทั้งด้านการแพทย์ ศึกษา สังคม และอาชีพ

โดยเฉพาะองค์การของคนพิการ ได้ติดตามเฝ้าดู กฎหมาย และแผนงานต่างๆ ของรัฐ อย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งเรียกร้องให้ มีการปรับเปลี่ยน เพิ่มเติม หรือแก้ไข กฎหมาย และแผนต่างๆ เพื่อให้คนพิการได้รับสิทธิ และความเสมอภาคเช่นเดียวกับคนทั่วไป

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 คือการกำหนดให้คนพิการที่ต้องการได้รับสิทธิตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ต้องจดทะเบียนเป็นคนพิการ ส่วนสิทธิประโยชน์สำคัญที่ได้รับโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย คือบริการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ กายอุปกรณ์ เครื่องช่วยคนพิการ บริการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ จัดหางาน สังคมสงเคราะห์ และเบี้ยยังชีพ เป็นต้น ยังมีกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ส่วนสำคัญ คือ ระเบียบการจดทะเบียนคนพิการ การกำหนดประเภทความพิการ และการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ และการจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการตามอัตราส่วน เป็นต้น (www.tddf.or.th/library : 18.40)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา การเปิดรับข่าวสาร และความรู้ เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ ของคนพิการ จ.ชลบุรี เพื่อเป็นการหาแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ ได้ปรับปรุง และพัฒนา ด้านการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เรื่องสิทธิคนพิการ ให้แก่คนพิการในประเทศไทย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ ของคนพิการ ในจังหวัดชลบุรี
2. เพื่อศึกษาความรู้ เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ ของคนพิการ ในจังหวัดชลบุรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ แก่คนพิการ ในจังหวัดชลบุรี
2. เพื่อหาแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ ได้ปรับปรุง และพัฒนา ด้านการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ แก่คนพิการ ในจังหวัดชลบุรี

สมมติฐานการวิจัย

1. ลักษณะทางประชากรต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับสิทธิคนพิการแตกต่างกัน
2. ลักษณะทางประชากรต่างกัน มีความรู้ เกี่ยวกับสิทธิคนพิการแตกต่างกัน
3. การเปิดรับข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับความรู้ เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 โรงเรียนโสตศึกษา และนักเรียนโรงเรียนอาชีวพระมหาไถ่ จังหวัดชลบุรี

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้พิการในจังหวัดชลบุรี ที่มีอายุตั้งแต่ 12 ปีขึ้นไป กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนโสตศึกษา และโรงเรียนอาชีวพระมหาไถ่ จ.ชลบุรี ที่มีความบกพร่องทางร่างกาย ด้านการได้ยินหรือสื่อความหมาย และทางกายหรือการเคลื่อนไหว

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม ดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ (independent variable)

3.1.1 เพศ แบ่งเป็น

3.1.1.1 เพศชาย

3.1.1.2 เพศหญิง

3.1.2 อายุ

3.1.2.1 12-17 ปี

3.1.2.2 18-23 ปี

3.1.2.3 24-29 ปี

3.1.2.4 30 ปีขึ้นไป

3.1.3 สถานที่ศึกษา แบ่งเป็น

3.1.3.1 โรงเรียนโสตศึกษา

3.1.3.2 โรงเรียนอาชีวพระมหาไถ่

3.1.4 รายได้ต่อเดือน

3.1.4.1 ต่ำกว่า 3,000 บาท

3.1.4.2 3,001-5,000 บาท

3.1.4.3 5,001-7,000 บาท

3.1.4.4 7,001 บาทขึ้นไป

3.1.5 ประเภทความบกพร่องทางร่างกาย แบ่งเป็น

3.1.5.1 คนพิการทางการได้ยิน หรือสื่อความหมาย

3.1.5.2 คนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว

3.2 ตัวแปรตาม (dependent variable) ได้แก่

3.2.1 การเปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ

3.2.2 ความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ

คำนิยามศัพท์

1. คนพิการ หมายถึง บุคคลที่เสื่อมสมรรถภาพ หรือมีความบกพร่องทางร่างกาย มาแต่กำเนิดหรือไม่ก็ตาม โดยแบ่งประเภทความพิการ ดังนี้
 - 1.1 คนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย
 - 1.2 คนพิการทางการเคลื่อนไหว
2. ลักษณะทางประชากร หมายถึง เพศ อายุ สถานที่ศึกษา รายได้ และประเภทความบกพร่องทางร่างกาย
3. สិทธิคนพิการ หมายถึง ประโยชน์ที่กฎหมายรับรองและคุ้มครองแก่ผู้พิการ
4. การเปิดรับข่าวสาร หมายถึง ความถี่หรือความบ่อย ในการเปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ จากสื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร แผ่นพับ สมาชิกในครอบครัว ครู เพื่อน และคนรู้จัก
5. ความรู้ หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการเปิดรับข่าวสาร และความรู้ เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องไว้ ดังนี้

1. ความสำคัญของการศึกษาคนพิการ
2. ปัญหาคนพิการ
3. รัฐธรรมนูญพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8
4. แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
5. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540
6. แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสาร
7. ทฤษฎีการเปิดรับข่าวสาร
8. แนวคิดเกี่ยวกับความรู้
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความสำคัญของการศึกษาคนพิการ

คนพิการ คือ บุคคลที่มีความผิดปกติ หรือมีความบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา หรือจิตใจ คนพิการถือว่าเป็นผู้ที่เสียเปรียบ (Handicapped) หรือด้อยโอกาสในสังคม เพราะมีการดำรงชีวิตอย่างทุกข์ยากลำบาก แต่ในขณะที่เดียวกันก็เป็นศักยภาพแฝงของสังคมด้วย กล่าวคือ หากสังคมใดละเลยหรือทอดทิ้งคนพิการ คนพิการก็จะเป็นภาระของสังคมต่อไปอย่างไม่สิ้นสุด แต่หากสังคมให้ความสนใจและพัฒนาคนพิการให้ถูกวิธีแล้ว คนพิการก็จะกลายเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมหรือประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองได้ (สำนักงาน ก.ค. กระทรวงศึกษาธิการ. 2543 : 10-11)

ในประเทศไทยมีผู้พิการอาศัยอยู่จำนวนมาก จากการศึกษาจำนวนคนพิการครั้งล่าสุดเมื่อปี 2534-35 จนถึงปัจจุบัน พบว่า ประเทศไทยมีคนพิการประมาณ 4,860,000 คน ทั้งนี้ยังไม่รวมจำนวนคนพิการที่มีอายุต่ำกว่า 5 ปี โดยสถาบันวิจัยสาธารณสุขไทย มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติเมื่อปี 2534-35 (www.tddf.or.th/librarybook : 16.20) แต่จากการสำรวจของกระทรวงสาธารณสุขพบว่ามีคนพิการ

เพียง 1.6 แสนคนเท่านั้น ที่ขึ้นทะเบียนกับกรมประชาสงเคราะห์(www.fpps.or.th : 13.45) จากสถิติที่พบนั้นหมายถึง คนพิการในประเทศไทยไม่ได้ใช้สิทธิที่ได้รับ หรือละเลยสิทธิที่ได้รับไป เนื่องจากผู้พิการอาจไม่ได้รับรู้ เรื่องสิทธิคนพิการอย่างเพียงพอ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องให้ความสนใจ ในด้านการเผยแพร่ข้อมูล เรื่องสิทธิคนพิการ ให้แก่คนพิการในประเทศไทย เพื่อให้คนพิการมีศักยภาพเพิ่มขึ้น และเพื่อประโยชน์ของผู้พิการเอง

ในอดีตผู้พิการจะไม่ค่อยได้รับการดูแลจากรัฐและสังคม จนกระทั่ง เมื่อมีพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ในปี พ.ศ. 2534 ผู้พิการจึงค่อย ๆ ได้รับการคุ้มครอง การสงเคราะห์ การพัฒนา การฟื้นฟูสมรรถภาพ และได้รับการรับประกันสิทธิจากรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน โดยเฉพาะ มาตรา 55 กล่าวว่า “บุคคลซึ่งพิการหรือทุพพลภาพ มีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ และความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

ปัญหาคนพิการ

คนพิการประสบปัญหามากมายหลายประการกว่าคนปกติหลายเท่า ปัญหาทั้งหมดของคนพิการ ไม่ว่าจะเป็นการศึกษา สาธารณสุข การเข้าถึงสาธารณสถาน และยานพาหนะขนส่งสาธารณะ สวนสาธารณะ ถนนหนทาง ตลอดจนทางเดินเท้า การขึ้นทะเบียนคนพิการหรือออกบัตรประจำตัวคนพิการมีขั้นตอนที่ยุ่งยาก เจตคติของสังคม บุคคลที่เกี่ยวข้อง ครอบครัวและของคนพิการเองที่มีต่อคนพิการในทางลบ ฯลฯ

ความรู้ความสามารถหรือ ไร้สมรรถภาพ เป็นผลที่เกิดจากการชำรุดทำให้เกิดข้อจำกัดหรือสูญเสียสมรรถภาพที่จะทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งถือว่าเป็นปกติวิสัยของ มนุษย์ทั่วไปที่ควรทำได้ เช่น เด็กที่ตาเกิดการพร่ามัวทำให้เรียนหนังสือไม่ได้ตามปกติ, คนที่หูหนวกไม่สามารถทำใบขับขี่ จากกรมการขนส่งทางบกได้

เมื่อพิจารณาความบกพร่องหรือความรู้ความสามารถของบุคคลใด ร่วมกับสภาพแวดล้อม วัย เพศ สังคม วัฒนธรรม จะสามารถวิเคราะห์ความเสียเปรียบ ของบุคคลนั้นได้ ความเสียเปรียบสามารถทำให้หมดไปและเกิดขึ้นใหม่ได้ เช่น ในการประชุมครั้งหนึ่ง ณ สถานที่หนึ่ง ซึ่งมีคนพิการหลายประเภทร่วมประชุมด้วย หากสถานที่นั้นไม่มีทางลาดหรือลิฟท์ขึ้นอาคาร คนพิการนั่งรถเข็นจะเกิดความเสียเปรียบ ในขณะที่คนหูหนวกสามารถใช้บันไดปกติได้ เมื่ออยู่ในห้องประชุม คนพิการร่างกายสามารถใช้สายตาอ่านมองและใช้หูฟังได้ปกติ ในขณะที่คนตาบอด และหูหนวกเสียเปรียบหากไม่มีเอกสารเป็นอักษรเบรลล์และล่ามภาษามือ ตามลำดับ ครั้นเมื่อต้องการใช้ห้องน้ำ คนหูหนวกไม่มีปัญหา คนตาบอดอาจใช้คนนำทางหรือ ไม่เท่านั้นทางไป แต่ถ้าประตูห้องน้ำแคบหรือตัวห้องน้ำแคบ คนพิการ

นั่งรถเข็นจะเกิด ความเสียเปรียบขึ้นอีกครั้งหนึ่งตามการประเมินขององค์การสหประชาชาติ ประเทศกำลังพัฒนารวม ทั้งประเทศไทย มีคนพิการทุกประเภทประมาณร้อยละ 10 ของ ประชากรทั้งหมด แต่จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติในปี พ.ศ. 2534 พบว่า มีคนพิการในประเทศไทยประมาณ ร้อยละ 1.85 คนพิการเหล่านี้ส่วนใหญ่ยัง มีความสามารถ มีศักยภาพ มีกำลังแรงใจและสำนึกที่จะ ทวงถามหาสิทธิความเป็น มนุษย์ ความเสมอภาคที่พึงมีพึงได้ ในขณะที่สภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวย เจตคติเชิงลบของสังคม ทำให้เกิดปัญหาการละเมิดสิทธิพื้นฐาน เกิดการเลือกปฏิบัติต่อ คนพิการ พึงระลึกว่า “ปฏิบัติต่อคนพิการด้วยแนวคิดการสงเคราะห์มิใช่การคุ้มครอง และส่งเสริมสิทธิมนุษยชน” (www.tddf.or.th/librarybook : 19.03)

รัฐธรรมนูญพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8

สำนักงานคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ กรมประชาสงเคราะห์ จัดทำแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการแห่งชาติ พ.ศ. 2540 – 2544 โดยได้แบ่งงานฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ เป็น 4 ด้าน คือ ด้านการแพทย์ การศึกษา สังคม และอาชีพ โดยแต่ละด้านได้กำหนด แนวทาง และมาตรการไว้ชัดเจน ในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษา ได้กำหนดไว้ 7 แนวทาง คือ

1. เร่งขยายการศึกษาแก่คนพิการ ทั้งใน และนอกระบบโรงเรียน รวมทั้ง การศึกษาตามอัธยาศัยอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยคำนึงถึงความเสมอภาคในโอกาสเข้ารับบริการการศึกษาในรูปแบบการศึกษาปกติ และการศึกษาพิเศษ ตามความเหมาะสม และมีคุณภาพ ทั้งนี้ ให้เน้นการศึกษาแบบนำความรู้สู่การปฏิบัติ โดยเชื่อมโยงความรู้ระหว่างความเป็นไทย และใช้ภูมิปัญญาชุมชนกับการเป็นพลเมืองโลกซึ่งใช้เทคโนโลยีที่พัฒนาอย่างรวดเร็ว
2. ส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรชุมชน องค์กรคนพิการ และผู้ปกครองคนพิการมีส่วนร่วมในการจัดบริการการศึกษาทุกระบบ รวมทั้งการศึกษาตามอัธยาศัยอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สำหรับคนพิการ โดยทั่วถึง และครบวงจร
3. ปลุกจิตสำนึก และสร้างเจตคติที่เหมาะสมเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการศึกษา โดยเฉพาะสิทธิทางการศึกษาของคนพิการ
4. รวมพลังระหว่างหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ ทบวงมหาวิทยาลัย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคม กระทรวงมหาดไทย องค์กรของคนพิการ และหน่วยงานเอกชนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น เพื่อให้เกิดความร่วมมือประสานงาน และ

สนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการของแต่ละหน่วยงาน ให้สอดคล้อง และสัมพันธ์กันในรูปแบบของสำนักงานการศึกษาสำหรับคนพิการ

5. ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการศึกษาสำหรับคนพิการที่จะนำไปสู่การเข้าถึงทางสภาพแวดล้อม และสถาปัตยกรรม ด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านสังคม

6. ผลิต และพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาของคนพิการที่มีความรู้ความสามารถ และมีประสิทธิภาพในการทำงาน

7. ขยาย และพัฒนาการบริการระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการทุกประเภท

(www.tddf.or.th/library/LAWALL.doc 09.23)

แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

1. ปรัชญา มนุษย์ ทุกคนมีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน สามารถพัฒนาศักยภาพ หากได้รับโอกาสอย่างเสมอภาค เพื่อนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี

2. วิสัยทัศน์ คนพิการมีศักยภาพที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี ดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และสร้างสรรค์ มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ

3. แนวความคิดและทิศทาง แนวความคิดการดำเนินงานด้านคนพิการทั้งในประเทศ และนานาชาติได้พัฒนาไปอย่างมากโดยให้ความสำคัญเน้นที่การพัฒนาคนพิการ จนสามารถดำรงชีวิตได้อย่างอิสระ ในครอบครัว ชุมชน และสังคม มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม และมีความสามารถในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้ทันกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๙ จึงได้วางแนวทางให้สอดคล้องกับบทบัญญัติในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนแผนและพันธะสัญญาที่ตกลงร่วมกับนานาประเทศ ดังนี้

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ที่กำหนดสิทธิที่พึงได้รับ มีโอกาสรับบริการพื้นฐานทางสังคม และการคุ้มครองทางสังคมอย่างเป็นธรรม และเท่าเทียม รวมทั้งส่งเสริมให้ทุกฝ่ายในสังคมมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ

- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๙ ที่เน้นการพัฒนาคุณภาพคน และการคุ้มครองทางสังคม ให้ความสำคัญกับการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวม โดยให้ “คน” เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา บนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ๒๕๓๔ กฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง ที่ส่งเสริมให้คนพิการได้รับโอกาส สิทธิการสงเคราะห์ การพัฒนา และการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ

- ปรากฏศาสตร์ว่าด้วยสิทธิมนุษยชน เป็นกฎบัตรถึงความเชื่อมั่นในสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานในศักดิ์ศรี และคุณค่าของตัวบุคคล และในความเสมอภาคแห่งสิทธิของทั้งชายและหญิง ส่งเสริมความก้าวหน้าทางสังคมตลอดจนมาตรฐานแห่งชาติให้ดีขึ้นมรเสรีภาพมากขึ้น

- แผนปฏิบัติการระดับโลกด้านคนพิการ วาระเพื่อการปฏิบัติ และกฎมาตรฐานเกี่ยวกับคนพิการ ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาคนพิการ โดยส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดมาตรการอันจะเป็นผลดีแก่การป้องกันความพิการ การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ด้วยการตระหนักถึงเป้าหมายของการมีโอกาสดังกล่าว และส่วนร่วมอย่างเต็มที่ของคนพิการในชีวิตสังคม ตลอดจนการพัฒนาความเสมอภาคกับคนทั่วไปให้เป็นจริงจากแนวคิด และแนวทางดังกล่าว จึงกำหนดทิศทาง ดังนี้

1. ส่งเสริมให้คนพิการ ครอบครัวคนพิการ ชุมชน และสังคม มีเจตคติเชิงสร้างสรรค์ต่อคนพิการ และมีส่วนร่วมพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

2. เร่งเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ โดยเฉพาะการจัดบริการฟื้นฟูสมรรถภาพ สิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องช่วยความพิการ สื่อ และความช่วยเหลือ ให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของคนพิการแต่ละบุคคล

3. ส่งเสริมการวิจัย และพัฒนา รวมทั้งสนับสนุนใช้ผลการวิจัยเป็นเครื่องมือกำหนดแนวทางการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

4. เสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรของคนพิการ และองค์กรเพื่อคนพิการ พร้อมทั้งจัดระบบการสนับสนุน การประสานงานแบบเครือข่ายขององค์กร ภาครัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้องกับคนพิการทั้งในด้านการแพทย์ การศึกษา สังคม และการประกอบอาชีพ เพื่อให้เกิดการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแบบบูรณาการ

5. พัฒนากองทุนเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ในทุกด้าน (www.rvsd.ac.th)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

ส่วนที่มีความสำคัญเกี่ยวกับคนพิการ ในหมวดต่างๆ 4 มาตรา คือ

1. มาตรา 30 ในหมวดที่ 3 ว่าด้วยเรื่อง สิทธิ และเสรีภาพของชนชาวไทย บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชาย และหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางร่างกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่นย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

2. มาตรา 43 ในหมวดที่ 3 ว่าด้วยเรื่อง สิทธิ และเสรีภาพของชนชาวไทย บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน

การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพและเอกชนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ ย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

3. มาตรา 55 ในหมวดที่ 3 ว่าด้วยเรื่อง สิทธิ และเสรีภาพของชนชาวไทย บุคคลซึ่งพิการหรือทุพพลภาพมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

4. มาตรา 80 ในหมวดที่ 5 ว่าด้วยเรื่อง แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ รัฐต้องคุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของครอบครัว และความเข้มแข็งของชุมชน

รัฐต้องสงเคราะห์คนชรา ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และผู้ด้อยโอกาสให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้ (www.tddf.or.th/librarybook : 21.40)

แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสาร

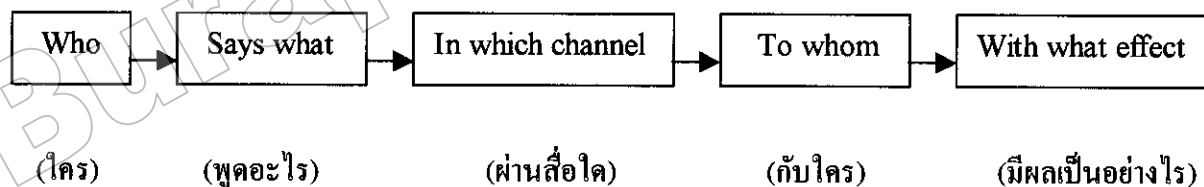
การสื่อสาร เป็นแนวคิดที่มีการใช้กันอย่างแพร่หลาย เพราะเป็นพื้นฐานของกระบวนการทางสังคม กล่าวคือ การที่มนุษย์สามารถรวมตัวกันเป็นกลุ่ม เป็นสังคม นับตั้งแต่สังคมขนาดเล็กในระดับครอบครัว จนกระทั่งถึงการรวมตัวเป็นสังคมขนาดใหญ่ในระดับประเทศนั้น จำเป็นต้องอาศัยการสื่อสารเป็นปัจจัยพื้นฐานในการติดต่อสื่อสาร เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันของคนในสังคม ตลอดจนการใช้การสื่อสารเป็นเครื่องมือในการสร้างกฎระเบียบ เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขและเป็นที่ยอมรับกันระหว่างสมาชิกในสังคม (ศศิวิมล ตามไท, 2542 : 11)

ชแรมม์ (Scharmm, 1973) ให้ความเห็นว่า เมื่อไรก็ตามที่เราทำการศึกษาถึงการติดต่อสื่อสาร เมื่อนั้นก็หมายความว่าเรากำลังศึกษาถึงคน ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับซึ่งกันและกัน รวมทั้งการเกี่ยวข้องกับบุคคลต่าง ๆ เป็นองค์การ เป็นสังคมและมีอิทธิพลต่อซึ่งกันและกัน รวมทั้งมีการถ่ายทอดข่าวสารความรู้ ความบันเทิงสู่กันและกัน

ลาสเวลล์ (Harold D. Lasswell, 1948 : 37-51) ได้อธิบายถึงการสื่อสารในแง่กระบวนการเชิงพฤติกรรมของมนุษย์ว่า เป็นการทำปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้ส่งสาร เนื้อหาข่าวสารสื่อที่ใช้ และผลอันเกิดจากการกระทำการสื่อสาร โดยวิธีการตั้งคำถามเกี่ยวกับตัวผู้ส่งสาร ผู้รับสาร และผลของการสื่อสาร เป็นแบบจำลอง ดังนี้

แผนภาพที่ 1

แสดงแบบจำลองกระบวนการสื่อสารของ Lasswell

จากแบบจำลองการสื่อสารของลาสเวลล์ (Lasswell) สามารถอธิบายกระบวนการสื่อสารตามลักษณะองค์ประกอบทางการสื่อสาร ได้ดังนี้

Who (ใคร) คือ ผู้ที่กำหนดและควบคุมเนื้อหาข่าวสาร ซึ่งหมายถึง ผู้ส่งสาร (Sources) ซึ่งต้องเป็นผู้ที่มีทักษะ ความชำนาญในการสื่อสาร มีทัศนคติที่ดีต่อผู้รับสารเพื่อผลในการสื่อสารมีความรู้ อย่างดีเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่จะส่งถึงผู้รับสาร และควรมีความสามารถในการปรับระดับของข้อมูลให้เหมาะสม และง่ายต่อระดับความรู้สึกรับสารที่มีพื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

Says what (พูดอะไร) คือ เรื่องหรือเนื้อหาสาระของเรื่องที่ถูกสื่อสารออกไป ซึ่งหมายถึงสาร (Message)

In which channel (ผ่านสื่อใด) คือ ตัวกลางหรือสื่อที่ข่าวสารถูกส่งผ่านไปยังผู้รับ ซึ่งหมายถึง ช่องทางการสื่อสาร (Channel) แบ่งออกเป็น สื่อมวลชน และสื่อบุคคล

To whom (กับใคร) ซึ่งหมายถึง ผู้รับสาร (Receiver) ซึ่งต้องเป็นผู้ที่มีทักษะ ความชำนาญในการสื่อสาร เป็นผู้ที่มีทัศนคติ ระดับความรู้ และพื้นฐานทางสังคม และวัฒนธรรมเช่นเดียวกัน หรือคล้ายคลึงกับผู้ส่งสาร จึงจะทำให้การสื่อความหมายหรือการสื่อสารนั้นได้ผลดี

With what effect (มีผลเป็นอย่างไร) คือ สิ่งที่เกิดขึ้นอันเป็นผลมาจากการสื่อสาร ซึ่งหมายถึง ผล (Effect) ที่เกิดขึ้นกับผู้รับสาร อันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านความรู้ ทัศนคติ ความเชื่อ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้อาจส่งผลกระทบไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมได้ตามอิทธิพลของปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจมีทั้งผลในทางบวก และผลในทางลบ

ทฤษฎีการเปิดรับข่าวสาร

ข่าวสารเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตมนุษย์ มนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ต้องอาศัยการแลกเปลี่ยนข่าวสาร ความรู้ และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ข่าวสารจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ใช้ประกอบการตัดสินใจของมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อมนุษย์เกิดความไม่แน่ใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งมากเท่าใด ความต้องการข่าวสารก็จะยิ่งเพิ่มมากขึ้น (วุฒิชัย งานง. 2523: 5)

นอกจากนี้การที่บุคคลเปิดรับข่าวสารมากย่อมมีหูตากว้างไกล มีความรู้ ความเข้าใจในสภาพแวดล้อม และเป็นคนทันสมัยทันเหตุการณ์กว่าบุคคลที่เปิดรับข่าวสารน้อย (Charles K. Akin อ้างใน อ่ำไพศรี โสประทุม. 2539: 37) ยิ่งไปกว่านั้น ข่าวสารใดก็ตามที่เข้าถึงความสนใจของผู้รับสารจะมีแนวโน้มที่ทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากขึ้น (Wilbur Schramm Mean อ้างใน อ่ำไพศรี โสประทุม. 2539: 37)

ชาร์ลส์ อัทคิน (Charles K. Atkin , 1973 : 208) กล่าวว่า บุคคลที่เปิดรับข่าวสารมากย่อมมีหูตากว้างไกล มีความรู้ความเข้าใจในสภาพแวดล้อม และเป็นคนทันสมัยที่เหตุการณ์กว่าบุคคลที่เปิดรับข่าวสารน้อย

เกออร์ ชิวฮาเกอญ์ (2541 : 35) กล่าวว่า การสื่อสารระหว่างบุคคล เราสามารถแบ่งลักษณะความสัมพันธ์ในการสื่อสารระหว่างบุคคลได้ออกเป็น 2 แบบกว้าง ๆ คือ

1. แบบประกอบกันและแบบสมมาตร (Complementary and Symmetrical)

- แบบประกอบกัน ได้แก่ ลักษณะการสื่อสารที่แสดงถึงความสัมพันธ์ที่ฝ่ายหนึ่งอยู่ในฐานะที่สูงกว่า เช่น พ่อแม่กับลูก นายจ้างกับลูกจ้าง เป็นต้น

- แบบสมมาตร ได้แก่ ลักษณะการสื่อสารที่แสดงถึงความสัมพันธ์อย่างเท่าเทียมกัน เช่น เพื่อนกับเพื่อน

2. แบบแข่งขันและแบบร่วมมือ (Competitive and Cooperative)

- แบบแข่งขัน ได้แก่ ลักษณะการสื่อสารที่ฝ่ายหนึ่งพยายามเอาชนะอีกฝ่ายหนึ่ง

- แบบร่วมมือ ได้แก่ ลักษณะการสื่อสารที่ต่างฝ่ายต่างให้ความร่วมมือและปรองดอง การที่ข่าวสารใดจะเข้าถึงความสนใจของผู้รับได้นั้น มักจะผ่านกระบวนการเลือกรับข่าวสารของบุคคลนั้นแล้ว กระบวนการเลือกรับข่าวสาร กิติมา สุรสนธิ (2533: 46-47) ได้กล่าวไว้ดังนี้

ข่าวสารที่หลงไหลผ่านเข้าไปยังบุคคลแต่ละคน จากช่องทางต่าง ๆ นั้น มักจะถูกคัดเลือกลอยตลอดเวลา ข่าวสารที่น่าสนใจ มีประโยชน์และเหมาะสมตามความนึกคิดของผู้รับสาร จะเป็นข่าวสารที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการสื่อสาร ดังนั้นในฐานะของผู้ส่งสาร ผู้ส่งสารจำเป็นต้องเข้าใจถึงกระบวนการเลือกเปิดรับข่าวสารของมนุษย์นั้น มีด้วยกันอยู่ 4 ขั้นตอนดังนี้ คือ

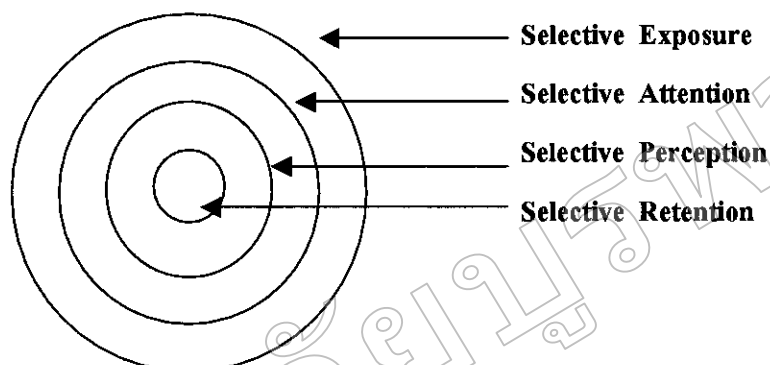
1. การเลือกเปิดรับ (Selective Exposure) บุคคลจะเลือกเปิดรับสื่อและข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ ตามความสนใจ และความต้องการเพื่อนำมาใช้แก้ปัญหาหรือสนองตอบความต้องการของตน

2. การเลือกให้ความสนใจ (Selection Attention) นอกจากจะเลือกเปิดรับข่าวสารแล้ว บุคคลยังเลือกให้ความสนใจเฉพาะข่าวสารที่สอดคล้องกับทัศนคติและความเชื่อเดิมของตนด้วย

3. การเลือกรับรู้ (Selection Perception) นอกจากบุคคลจะเลือกรับ เลือกตีความข่าวสารที่ได้รับไปในทางที่สอดคล้องกับทัศนคติและประสบการณ์ที่มีอยู่ก่อน ในกรณีที่ข่าวสารที่ได้รับมาใหม่มีความขัดแย้งกับทัศนคติและความเชื่อเดิม บุคคลมักจะบิดเบือนข่าวสารนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับทัศนคติและความเชื่อของตน และจะลืมในสิ่งที่ไม่สนใจ หรือเรื่องที่ขัดแย้ง

4. การเลือกจดจำ (Selective Retention) บุคคลจะเลือกจดจำสารที่ตรงกับความสนใจ ความต้องการของตน

แผนภาพที่ 2
แสดงขั้นตอนการเปิดรับข่าวสาร

นอกจากมนุษย์จะมีกระบวนการเลือกรับข่าวสาร ดังที่กล่าวไว้ใน 4 ขั้นตอนข้างต้นแล้ว ยังมีองค์ประกอบย่อยที่มีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมการเลือกรับข่าวสารดังต่อไปนี้คือ

1. ประสบการณ์ ประสบการณ์ทำให้ผู้รับสารแสวงหาข่าวแตกต่างกัน
2. การประเมินสาระประโยชน์ของข่าวสาร ผู้รับสารจะแสวงหาข่าวสาร เพื่อสนองจุดประสงค์ของตนอย่างใดอย่างหนึ่ง
3. ภูมิหลังแตกต่างกัน ทำให้ความสนใจต่างกัน
4. การศึกษาและสภาพแวดล้อม ทำให้มีความแตกต่างในพฤติกรรมการเลือกรับสื่อและเนื้อหาข่าวสาร
5. ความสามารถในการรับสาร เกี่ยวกับสภาพร่างกายและจิตใจที่ทำให้พฤติกรรมการเปิดรับสารต่างกัน
6. บุคลิกภาพทำให้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติการโน้มน้าวจิตใจและพฤติกรรมของผู้รับสาร
7. อารมณ์ สภาพทางอารมณ์ของผู้รับสาร จะทำให้ผู้รับเข้าใจความหมายของข่าวสารหรืออาจเป็นอุปสรรคของความเข้าใจความหมายของข่าวสารก็ได้
8. ทัศนคติ จะเป็นตัวกำหนดท่าทีของการรับและตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือข่าวสารที่ได้รับ (อ่าไพศรี โสประทุม. 2539: 38-39)

แนวคิดเกี่ยวกับความรู้

เบนจามิน เอส บลูม (Benjamin S. Bloom, 1967 : 271) ได้ให้ความหมายของความรู้ว่า ความรู้ เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการระลึกถึงเฉพาะเรื่อง หรือเรื่องทั่ว ๆ ไป ระลึกถึงวิธี กระบวนการหรือสถานการณ์ต่าง ๆ โดยเน้นความจำ

คาร์เตอร์ วี กู๊ด (Carter V. Good, 1973 : 325) ได้ให้ความหมายของความรู้ว่า ความรู้เป็นข้อเท็จจริง(Facts) ความจริง (Truth) กฎเกณฑ์และข้อมูลต่าง ๆ ที่มนุษย์ได้รับ และรวบรวมสะสมไว้จากมวลประสบการณ์ต่าง ๆ

วิชัย วงศ์ใหญ่ (2523 : 130) กล่าวว่า ความรู้เป็นพฤติกรรมเบื้องต้นที่ผู้เรียนสามารถจดจำได้ หรือระลึกได้ โดยการมองเห็น หรือได้ยิน ความรู้ในที่นี้ คือ ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ คำจำกัดความ เป็นต้น

โชติพัฒนา ทิมกระจ่าง (2546 : 11) กล่าวว่า ความรู้ คือ การแสดงออกของความสามารถทางสมองของบุคคลในเรื่องของความจำ การระลึกได้ จากสิ่งที่เป็นข้อเท็จจริง ประสบการณ์และกฎเกณฑ์ ตลอดจนการนำความรู้ที่มีนั้น ไปใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

ดังนั้น สรุปได้ว่า ความรู้ คือ ข้อเท็จจริง ที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ และกระบวนการต่าง ๆ ที่เน้นความจำ และสามารถระลึกถึงข้อมูลต่าง ๆ ออกมาใช้แก้ปัญหาได้

เบนจามิน เอส บลูม (Benjamin S. Bloom, 1967) ได้ยกระดับความรู้ไว้ 6 ระดับ คือ

1. ความรู้ (Knowledge) ทำให้ทราบถึงความสามารถในการจำและการระลึกถึงเหตุการณ์หรือประสบการณ์ที่เคยพบมาแล้ว แบ่งเป็น

- 1.1 ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาโดยเฉพาะ
- 1.2 ความรู้เกี่ยวกับกลวิธีและการดำเนินการที่เกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
- 1.3 ความรู้เกี่ยวกับการรวบรวมแนวคิดและโครงสร้าง

2. ความเข้าใจ (Comprehensive) ทำให้ทราบถึงความสามารถในการใช้สติปัญญาและทักษะเบื้องต้น แบ่งเป็น

- 2.1 การแปลความ คือ แปลจากอีกแบบหนึ่งไปสู่อีกแบบหนึ่ง โดยรักษาความหมายให้ถูกต้อง
- 2.2 การตีความหมาย คือ ขยายจากเนื้อหาเดิมด้วยการสร้างขึ้นในรูปแบบใหม่

3. การนำไปใช้ (Application) สามารถนำเอาข้อเท็จจริง และความคิดที่เป็นนามธรรม (Abstract) ปฏิบัติจริงอย่างเป็นรูปธรรม

4. การวิเคราะห์ (Analysis) สามารถใช้ความคิดในรูปของการนำความคิดมาแยกเป็นส่วน เป็นประเภท หรือการนำข้อมูลมาประกอบกัน เพื่อการปฏิบัติของตนเอง

5. การสังเคราะห์ (Synthesis) คือ การนำเอาข้อมูล แนวความคิดมาประกอบกัน แล้วนำไปสู่การสร้างสรรค์ (Creative) ซึ่งเป็นสิ่งใหม่แตกต่างไปจากเดิม

6. การประเมิน (Evaluation) คือ ความสามารถในการใช้ข้อมูล เพื่อตั้งเกณฑ์ (Criteria) การรวบรวมผล ผลวัดข้อมูลมาตรฐาน เพื่อให้ตั้งข้อตัดสินถึงระดับของกิจกรรมแต่ละอย่าง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พิระนันท์ บุรณะโสภณ (2537) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสาร ความรู้ ทักษะคิด และการมีส่วนร่วมในการใช้ผลิตภัณฑ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า บุคคลที่มีเพศ อายุ และรายได้ต่างกัน จะมีความแตกต่างกันในการเปิดรับสารจากสื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจแตกต่างกัน แต่ไม่พบความแตกต่างทางด้านพฤติกรรมการเปิดรับสารในผู้ที่มีการศึกษา และอาชีพแตกต่างกัน ตัวแปรที่สำคัญที่มีอิทธิพลในการอธิบายการมีส่วนร่วมในการใช้ผลิตภัณฑ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เรียงลำดับ คือ ทักษะคิด การเปิดรับสารจากสื่อวิทยุ และแผ่นพับ

วริศรา วราลักษณ์ (2537) ศึกษาเรื่อง การเปิดรับข่าวสารความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมและการป้องกันสิ่งแวดล้อมจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า 1. นักเรียนหญิงและนักเรียนชายมีระดับความรู้ความเข้าใจเรื่องสิ่งแวดล้อมและการป้องกันสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน โดยพบว่า นักเรียนหญิงมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนชาย 2. นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีระดับความรู้ความเข้าใจเรื่องสิ่งแวดล้อมและการป้องกันสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณา เปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม พบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 3. การเปิดรับข่าวสารความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมและการป้องกันสิ่งแวดล้อมจากสื่อมวลชนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความสัมพันธ์กับ ระดับความรู้ความเข้าใจเรื่องสิ่งแวดล้อมและการป้องกันสิ่งแวดล้อม 4. บุคคลที่สนทนาเรื่องสิ่งแวดล้อมและการป้องกันสิ่งแวดล้อมกับนักเรียนมากที่สุด มักจะเป็นบุคคลที่ทำให้ นักเรียนเข้าใจเรื่องสิ่งแวดล้อมและการป้องกันสิ่งแวดล้อมมากที่สุด ซึ่งพบว่า บุคคลดังกล่าว คือครู/อาจารย์นั่นเอง

สุภารักษ์ จูตระกูล (2537) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความรู้ ทักษะคิด และการมีส่วนร่วมในการทิ้งขยะแยกประเภท เพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ (recycle) ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การเปิดรับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ แผ่นพับ โปสเตอร์ และงานนิทรรศการมีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภท การเปิดรับ

ข่าวสารจากสื่อมวลชน บุคคลในครอบครัว ไปสเตอร์ งานนิทรรศการมีความสัมพันธ์กับทัศนคติ การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน บุคคลในครอบครัว เพื่อนบ้าน เพื่อนร่วมอาชีพ และแผ่นดินมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม

เกยุร ชิวหากาญจน์ (2541) ศึกษาเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดของกลุ่มผู้ใช้แรงงาน ในโรงงานอุตสาหกรรม ในจังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับการศึกษา อายุ แตกต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดแตกต่างกัน เพศ สถานภาพสมรส รายได้ แตกต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดไม่แตกต่างกัน 2. อายุ แตกต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากยาเสพติดแตกต่างกัน เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ แตกต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกัน ตนเองจากยาเสพติดไม่แตกต่างกัน 3. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดจากถูก มีความสัมพันธ์เชิงลบ กับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด ส่วนการเปิดรับสื่ออื่นๆ ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ เกี่ยวกับยาเสพติด 4. พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์ มีความสัมพันธ์ กับทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากยาเสพติด ส่วนการเปิดรับสื่ออื่นๆ ไม่มี ความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากยาเสพติด 5. ระดับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด และการป้องกันตนเองจากยาเสพติด มีความ สัมพันธ์ในเชิงบวกกับทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากยาเสพติด 6. พฤติกรรมการเปิดรับสื่อบุคคล มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ส่วนการเปิดรับสื่อมวลชน ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด และทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกัน ตนเองจากยาเสพติด ไม่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 7. ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด เป็นตัวแปรเดียวที่สามารถอธิบายทัศนคติเกี่ยวกับ การป้องกันตนเองจากยาเสพติด

ฐิติ วิทยสรณะ (2541) ศึกษาเรื่อง การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนกับความรู้ ทัศนคติ และการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะทางประชากรแตกต่างกันมีการเปิดรับข่าวสารจาก สื่อมวลชนแตกต่างกันลักษณะทางประชากรเรื่องอาชีพของบิดา มารดา ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว รายได้ เฉลี่ยต่อเดือน ที่นักศึกษาได้รับแตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน แตกต่างกัน แต่ลักษณะทางประชากรเรื่องเพศที่แตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้การวิจัยยังพบอีกว่า การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับความรู้ทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติและการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง สำหรับความรู้ทางการเมืองนั้นพบว่าไม่มีความ สัมพันธ์กับทัศนคติและการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง อย่างไร ก็ดีทัศนคติมีความสัมพันธ์กับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

รุจิรา คงรุ่งโรจน์ (2543) ศึกษา การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับมาตรา 40 ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ของบุคลากรในองค์กรที่ดำเนินธุรกิจด้านการสื่อสารโทรคมนาคม ผลการวิจัยพบว่า 1. กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งแตกต่างกัน มีการ เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับมาตรา 40 กรณีกิจการโทรคมนาคมแตกต่างกัน 2. กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง การศึกษา และ รายได้แตกต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับมาตรา 40 กรณีกิจการโทรคมนาคมแตกต่างกัน 3. กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง การศึกษา และ รายได้แตกต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับมาตรา 40 กรณีกิจการโทรคมนาคมไม่แตกต่างกัน 4. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับมาตรา 40 กรณีกิจการโทรคมนาคมจากสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับมาตรา 40 กรณีกิจการโทรคมนาคม 5. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับมาตรา 40 กรณีกิจการ โทรคมนาคมจากสื่อมวลชน ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับมาตรา 40 กรณีกิจการโทรคมนาคม 6. ความรู้เกี่ยวกับมาตรา 40 กรณีกิจการโทรคมนาคมไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติ เกี่ยวกับมาตรา 40 กรณีกิจการโทรคมนาคม 7. การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับมาตรา 40 กรณีกิจการ โทรคมนาคมของบุคลากรที่ดำเนินธุรกิจด้านการสื่อสาร โทรคมนาคมภาครัฐและภาค เอกชนมีความแตกต่างกัน

โจพร เศรษฐาภิวัดกุล (2544) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร พฤติกรรม และความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวบนหมู่เกาะในเขตภาคตะวันออก ผลการวิจัยพบว่า 1. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวบนหมู่เกาะในเขต ภาคตะวันออกของกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย มีค่อนข้างน้อย โดยการสื่อสารระหว่างบุคคล ในกลุ่มเพื่อน เป็นสื่อที่มีการเปิดรับมากที่สุด รองลงมาคือนิตยสาร และวารสารการท่องเที่ยว 2. นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังหมู่เกาะในเขตภาค ตะวันออก จะเคยมีประสบการณ์ในการเดินทางมาท่องเที่ยว ณ หมู่เกาะในเขตทะเลภาคตะวันออก มาก่อน มีความนิยมที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวกับกลุ่มเพื่อนฝูง โดยเป็นผู้ตัดสินใจในการ เดินทางท่องเที่ยวด้วยตัวเอง และมีความตั้งใจที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวซ้ำอีกในอนาคต 3. ปัจจัยภายในเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว ในหมู่เกาะเขตภาคตะวันออก 4. นักท่องเที่ยวชาวไทย มีความพึงพอใจในการท่องเที่ยว บนหมู่เกาะในเขตภาคตะวันออก อยู่ในระดับปานกลาง แต่อย่างไรก็ตามก็ยังคงมีความคาดหวัง อยู่ในระดับที่สูงกว่าความพึงพอใจ 5. การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ ที่ได้รับจากการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรม ในขณะที่พฤติกรรมการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในด้านสถานที่พัก

ดวงฤทัย พงศ์ไพฑูรย์ (2544) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับเพศศึกษาของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1. วัยรุ่นที่มีเพศต่างกันมีความรู้และทัศนคติเรื่องเพศศึกษาแตกต่างกัน 2. วัยรุ่นที่มีอายุและการศึกษาแตกต่างกันมีความรู้และทัศนคติต่อการพูดคุยและการสอนเรื่องเพศศึกษาแตกต่างกัน 3. การเปิดรับข่าวสารเรื่องเพศศึกษาจากสื่อมวลชนเฉพาะกิจมีความสัมพันธ์กับ ความรู้เรื่องเพศศึกษาของวัยรุ่น โดยการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนประเภทนิตยสาร/ วารสาร และสื่อเฉพาะกิจประเภทวีดีโอ/วีซีดีมีความสัมพันธ์กับความรู้เรื่องเพศศึกษา มากที่สุด 4. การเปิดรับข่าวสารเรื่องเพศศึกษาจากสื่อบุคคลและสื่อเฉพาะกิจมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการพูดคุยและการสอนเรื่องเพศศึกษา โดยการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล ประเภทครู อาจารย์และสื่อเฉพาะกิจประเภทหนังสือเรียนมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการ พูดคุยและการสอนเรื่องเพศศึกษามากที่สุด

ประชา ประสพดี (2544) ศึกษาเรื่อง สิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของฝ่ายนิติบัญญัติ ผลการศึกษาพบว่า การใช้สิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของฝ่ายนิติบัญญัติตาม พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการและรัฐธรรมนูญ มีปัญหาเกิดขึ้นหลายประการ คือ (1) ข้อมูลข่าวสารยังไม่เป็นปัจจุบัน (2) ข้อมูลข่าวสารที่จัดไว้ให้ประชาชน เข้าตรวจสอบยังมีอยู่จำนวนน้อย (3) เจ้าหน้าที่มักจะไม่สนใจในการจัดเตรียมข้อมูล ข่าวสารไว้ให้ประชาชนตรวจสอบ (4) เจ้าหน้าที่มักจะไม่ค่อยอำนวยความสะดวกในการ ใช้สิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่จัดหาให้แก่ผู้ขอเฉพาะราย (5) สภามักจะไม่ยอม เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร (6) การถ่ายถอดการประชุมสภาทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุ โทรทัศน์ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของประธานสภา (7) ระเบียบในการเข้าฟังการประชุมสภา ยังไม่เหมาะสม (8) เหตุผลในการประชุมลับไม่ชัดเจน (9) ระเบียบในการออกเสียงลง คะแนนลับไม่ชัดเจน (10) การจัดทำรายงานการประชุมเป็นไปด้วยความล่าช้า และ (11) เจ้าหน้าที่ไม่ค่อยอำนวยความสะดวกในการใช้สิทธิในการรับรู้รายงานการประชุม

สินนภา ภูสว่าง (2544) ศึกษาวิจัยเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ทัศนคติ และการแต่งกายตามแฟชั่นของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1. ผู้ที่มีเพศ อายุ การศึกษา และรายได้แตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับแฟชั่นการแต่งกายแตกต่างกัน 2. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับแฟชั่นการแต่งกาย มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ ทัศนคติเกี่ยวกับแฟชั่นการแต่งกาย 3. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับแฟชั่นการแต่งกายมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการ แต่งกายตามแฟชั่น 4. ทัศนคติเกี่ยวกับแฟชั่น มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการแต่งกายตามแฟชั่น 5. ตัวแปรที่สามารถอธิบายการแต่งกายตามแฟชั่น ได้ดีที่สุด คือ ทัศนคติ

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การเปิดรับข่าวสาร และความรู้ เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ ของคนพิการ จ.ชลบุรี” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 โรงเรียนโสตศึกษา จำนวน 131 คน และคนพิการในโรงเรียนอาชีวพระมหาไถ่ จำนวน 202 คน รวมทั้งหมดจำนวน 333 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คนพิการในจังหวัดชลบุรี ที่มีอายุตั้งแต่ 12 ปีขึ้นไป กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนโสตศึกษา และโรงเรียนอาชีวพระมหาไถ่ จ.ชลบุรี ที่มีความบกพร่องทางร่างกายด้านการได้ยินหรือสื่อความหมาย และทางกายหรือการเคลื่อนไหว จำนวน 150 คน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างดังนี้

นักเรียนโรงเรียนโสตศึกษา $131 \times 150 = 59.00$ คิดเป็นจำนวน 59 คน

333

คนพิการโรงเรียนอาชีวพระมหาไถ่ $202 \times 150 = 90.99$ คิดเป็นจำนวน 91 คน

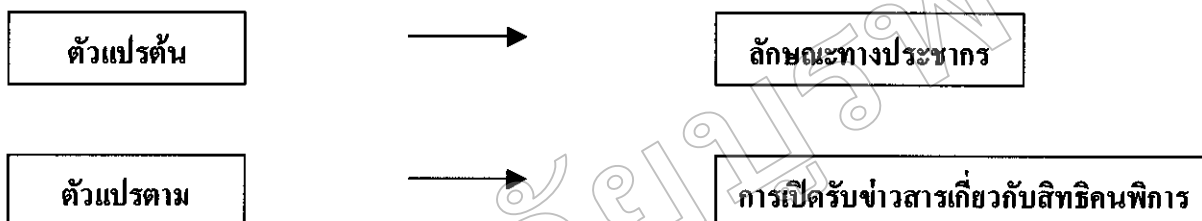
333

จากนั้นทำใช้วิธีเก็บแบบสุ่มโดยบังเอิญ (Accidental Sampling) ทั้งเพศชายและหญิง ให้ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 150 คน

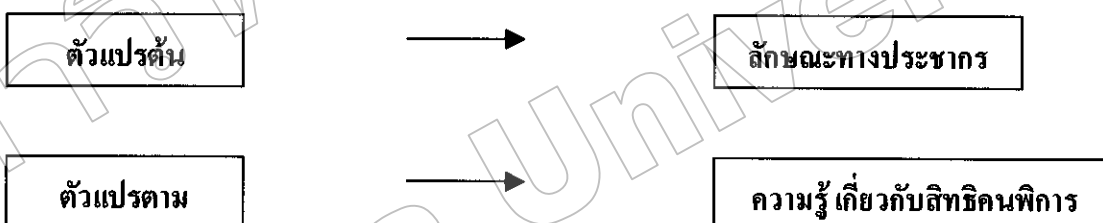
ตัวแปรที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

จากสมมติฐานสามารถแจกแจงตัวแปรได้ ดังนี้

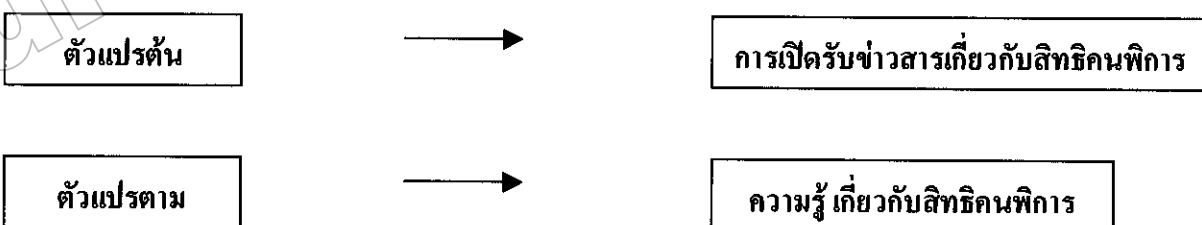
สมมติฐานที่ 1 ลักษณะทางประชากรต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ลักษณะทางประชากรต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 การเปิดรับข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ

2. เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม 1 ชุด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ และเอกสารต่างๆ ซึ่งแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเป็นคำถามปลายปิด (Closed – Ended Questionnaire) ประกอบด้วย 3 ตอนได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์

ในส่วนนี้จะป็นรายละเอียดส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งใช้เป็นตัวแปรต้นในสมมติฐานของการวิจัย ได้แก่ เพศ อายุ สถานที่ศึกษา รายได้ และประเภทความบกพร่องทางร่างกาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ

คำถามปลายปิดศึกษาการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ จากสื่อต่างๆ ในการทดสอบสมมติฐานจะนำจำนวนสื่อที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการออกมารวมกัน โดยสื่อแต่ละชนิดจะนับเป็น 1 คะแนน มีสื่อทั้งหมด 9 ชนิด ได้แก่ สื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร แผ่นพับ สมาชิกในครอบครัว ครู เพื่อน และคนรู้จัก

ค่าของคะแนนข้างต้นจะนำมารวม เพื่อกำหนดระดับการเปิดรับข่าวสารจากสื่อ ของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคนโดยมีเกณฑ์ ดังนี้

0.01 – 1.33 คะแนน คือ มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการน้อย

1.34 – 2.67 คะแนน คือ มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการปานกลาง

2.68 – 4.00 คะแนน คือ มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการมาก

ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ

คำถามมี 12 ข้อ เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้เรื่องสิทธิคนพิการ รูปแบบของคำถามเป็นคำถามชนิดปลายปิด ที่มีทั้งข้อถูกและผิด

ข้อที่ถูกมี 6 ข้อ คือ ข้อ 1, 2, 4, 5, 11, 12

ข้อที่ผิดมี 6 ข้อ คือ ข้อ 3, 6, 7, 8, 9, 10

การวัดค่าตัวแปรความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ มีดังนี้

ตอบถูก (รู้) 1 คะแนน

ตอบผิด (ไม่รู้) 0 คะแนน

ค่าของคะแนนข้างต้นจะนำมารวม เพื่อกำหนดระดับความรู้ ของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคน โดยมีเกณฑ์ ดังนี้

- 0.00 – 4.00 คะแนน คือ มีความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการน้อย
- 4.01 – 8.00 คะแนน คือ มีความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการปานกลาง
- 1.01 – 12.00 คะแนน คือ มีความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการมาก

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามและทำการแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มเป้าหมายจำนวน 150 ชุด และเก็บรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดครบทั้ง 150 ชุด โดยสุ่มแบบบังเอิญในโรงเรียนโสตศึกษา และโรงเรียนอาชีวพระมหาไถ่ จ.ชลบุรี
2. นำแบบสอบถามที่ดำเนินการเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้ว 150 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

1. หลังจากรวบรวมแบบสอบถามครบแล้ว นำแบบสอบถามมาตรวจสอบและคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ นำมาประมวลผลต่อไป
2. ลงรหัสและตรวจคะแนนเตรียมข้อมูลเพื่อบันทึกข้อมูลเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์
3. นำข้อมูลไปประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS/PC (Statistical Package for Social Science)
4. นำเสนอผลการวิจัยโดยการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ การเปิดรับข่าวสาร และความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

- ค่าร้อยละ และค่าความถี่ในส่วนของคุณลักษณะพื้นฐานทางประชากรศาสตร์ และข้อมูลด้านการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ
- ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในส่วนความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ
- ค่าการทดสอบค่าสถิติไคสแควร์ (Chi - Squares) ในการวิเคราะห์เพื่อหาความแตกต่างและความสัมพันธ์

บทที่ 4

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการของคนพิการใน จ.ชลบุรี โดยใช้วิธีการเชิงสำรวจ (Survey Research) จากผู้พิการใน จ.ชลบุรี จำนวนทั้งสิ้น 150 คน สามารถนำมาสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับได้ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา โดยแสดงผลเป็นร้อยละ และค่าเฉลี่ย

- 1.1 ลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ สถานศึกษา รายได้ และความบกพร่องทางร่างกาย
- 1.2 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ
- 1.3 ความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่อทดสอบสมมติฐานโดยวิธีการวิเคราะห์ค่าสถิติ

- 2.1 สมมติฐานที่ 1 ทดสอบความแตกต่างระหว่าง ลักษณะทางประชากร กับ การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ โดยการหาค่าสถิติวิเคราะห์ Chi – Square
- 2.2 สมมติฐานที่ 2 ทดสอบความแตกต่างระหว่าง ลักษณะประชากร กับ ความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ โดยการหาค่าสถิติวิเคราะห์ Chi – Square
- 2.3 สมมติฐานที่ 3 ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ กับ ความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ โดยหาค่าสถิติ Chi – square

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา
ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

1.1 ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

(N = 150 คน)

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	98	65.3
หญิง	52	34.7
รวม	150	100

จากตารางที่ 1 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดนั้น ส่วนใหญ่เป็น เพศชาย จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 65.3 และที่เหลือเป็น เพศหญิง จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 34.7

ตารางที่ 2 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

(N = 150 คน)

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
12 - 17 ปี	69	46
18 - 23 ปี	38	25.3
24 - 29 ปี	27	18
30 ปีขึ้นไป	16	10.7
รวม	150	100

จากตารางที่ 2 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมี อายุระหว่าง 12-17 ปี เป็นจำนวนมากที่สุด จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 46 รองลงมา คือ อายุระหว่าง 18-23 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 25.3 อันดับ 3 คือ อายุระหว่าง 24-29 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 18

ตารางที่ 3 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานศึกษา

(N = 150 คน)

สถานศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
โรงเรียนโตตศึกษา	60	40
โรงเรียนอาชีพพระมหาไถ่	90	60
รวม	150	100

จากตารางที่ 3 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ที่ โรงเรียนอาชีพพระมหาไถ่ จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมา คือ โรงเรียนโตตศึกษา จำนวน 60 คิดเป็นร้อยละ 40

ตารางที่ 4 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้

(N = 150 คน)

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 3,000 บาท	89	59.3
3,001 – 5,000 บาท	53	35.3
5,001 – 7,000 บาท	8	5.3
7,001 บาทขึ้นไป	-	-
รวม	150	100

จากตารางที่ 4 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ ต่ำกว่า 3,000 บาท จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 59.3 รองลงมา คือ 3,001 - 5,000 บาท จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 35.3 อันดับ ที่ 3 คือ 5,001 – 7,000 บาท จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3

ตารางที่ 5 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทความบกพร่องทางร่างกาย

(N = 150 คน)

ความบกพร่องทางร่างกาย	จำนวน	ร้อยละ
พิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	83	55.3
พิการทางการหรือการเคลื่อนไหว	67	44.7
รวม	150	100

จากตารางที่ 5 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 55.3 รองลงมา คือ พิการทางการหรือการเคลื่อนไหว จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 44.7

1.2 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ

ตารางที่ 6 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ตามการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ

(N = 150 คน)

สื่อ	\bar{X}	SD	แปลผล
1. วิทยุ	0.51	0.65	น้อย
2. โทรทัศน์	1.29	1.16	น้อย
3. หนังสือพิมพ์	1.68	1.17	น้อย
4. นิตยสาร	0.90	0.91	น้อย
5. แผ่นพับ	1.02	0.90	น้อย
6. สมาชิกในครอบครัว	2.64	1.14	ปานกลาง
7. ครู	2.89	1.19	ปานกลาง
8. เพื่อน	2.26	1.48	น้อย
9. คนรู้จัก	1.74	1.38	น้อย
รวม	1.53	1.07	น้อย

จากตารางที่ 6 แสดงว่าค่าเฉลี่ยโดยรวมของกลุ่มตัวอย่างมี การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการน้อย ($\bar{X} = 1.53$)

กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการจากครูในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.89$) รองลงมา มีการเปิดรับข่าวสารจากสมาชิกในครอบครัวในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.64$) อันดับ 3 คือมีการเปิดรับข่าวสารจากเพื่อนน้อย ($\bar{X} = 2.26$)

1.3 ความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ

ตารางที่ 7 แสดงจำนวน และร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่าง ตามความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ

(N = 150 คน)

ความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ	ตอบถูก		ตอบผิด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ได้บัญญัติขึ้นครั้งแรก พ.ศ. 2534	95	63.3	55	36.7
2. คนพิการทางด้านหูหนวกหรือตาบอดข้างเดียว สามารถทำใบขับขี่ จากกรมการขนส่งทางบกได้	89	59.3	61	40.7
3. ตามกฎกระทรวง กำหนดให้สถานประกอบการที่มีลูกจ้าง 200 คน ต้องจ้างคนพิการเข้าทำงานเป็นจำนวน 4 คน	85	56.7	65	43.3
4. ผู้พิการสามารถจดทะเบียนคนพิการ และออกบัตรประจำตัวคนพิการได้ที่สำนักงานคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการและทำการประชาสัมพันธ์จังหวัด	85	56.7	65	43.3
5. คนพิการที่ได้รับการจดทะเบียนคนพิการ จะได้รับสิทธิด้านบริการทางการแพทย์, บริการทางการศึกษา, บริการทางอาชีพ และบริการทางสังคม	100	66.7	50	33.3
6. ถ้าผู้พิการต้องการขอรับบริการทางด้านอาชีพ และสังคม ต้องไปติดต่ออำเภอที่อาศัยอยู่	80	53.3	70	46.7
7. ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน กำหนดให้คนพิการ มีสิทธิได้รับการศึกษาโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นเวลา 15 ปี	86	57.3	64	42.7
8. การให้สุนัขนำทางคนตาบอดขึ้นยานพาหนะขนส่งสาธารณะทางบกได้ถือเป็นเรื่องอกสิทธิ์ชน	90	60	60	40
9. ผู้พิการสามารถใช้สิทธิหรือบริการอื่นๆ ได้หลังจากจดทะเบียนคนพิการแล้ว 15 วัน	75	50	75	50
10. คนพิการไม่มีสิทธิเข้าทำงานในหน่วยงานของรัฐ ซึ่งหน่วยงานรัฐสามารถปฏิเสธคนพิการเข้าทำงานเพราะเหตุแห่งความพิการได้	77	51.3	73	48.7
11. กระทรวงแรงงานมีหน้าที่จัดหางานให้แก่คนพิการ	84	56	66	44
12. ผู้พิการที่ยากจนและไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ สามารถขอเบี้ยยังชีพได้เดือนละ 500 บาท	94	62.7	56	37.3

จากตารางที่ 7 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ว่า คนพิการที่ได้รับการจดทะเบียนคนพิการ จะได้รับสิทธิด้านบริการทางการแพทย์ , บริการทางการศึกษา , บริการทางอาชีพ และบริการทางสังคม เป็นอันดับที่ 1 จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7 รองลงมา คือ มีความรู้ที่พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ได้บัญญัติขึ้นครั้งแรก พ.ศ. 2534 จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 63.3 และอันดับ 3 คือ มีความรู้เรื่องผู้พิการที่ยากจนและไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ สามารถขอเบี้ยยังชีพได้เดือนละ 500 บาท จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 62.7

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

สมมติฐานที่ 1 ลักษณะทางประชากรต่างกัน มีผลต่อการเปิด
รับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการแตกต่างกัน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

สมมติฐานที่ 1 ลักษณะทางประชากรต่างกัน มีผลต่อการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการแตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่าง ลักษณะทางประชากรกับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ

ตารางที่ 8 เพศกับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ

(N = 150 คน)

เพศ		ระดับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ			รวม	ค่า χ^2
		น้อย	ปานกลาง	มาก		
ชาย	จำนวน	54	34	10	98	8.104
	ร้อยละ	55.1	34.7	10.2	100	
หญิง	จำนวน	25	27	-	52	
	ร้อยละ	48.1	51.9	-	100	

จากตารางที่ 8 ผลทดสอบพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชายมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ ไม่แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศหญิง

ตารางที่ 9 อายุกับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ

(N = 150 คน)

อายุ		การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ			รวม	ค่า χ^2
		น้อย	ปานกลาง	มาก		
12-17 ปี	จำนวน	47	19	3	69	20.120**
	ร้อยละ	68.1	27.5	4.3	100	
18-23 ปี	จำนวน	11	24	3	38	
	ร้อยละ	28.9	63.2	7.9	100	
24-29 ปี	จำนวน	10	14	3	27	
	ร้อยละ	37	51.9	11.1	100	
30 ปีขึ้นไป	จำนวน	11	4	1	16	
	ร้อยละ	68.8	25	6.3	100	

** $P \leq 0.01$

จากตารางที่ 9 ผลการทดสอบพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยที่กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 12 - 17 ปี มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการน้อย เป็นจำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 68.1 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 18 - 23 ปี มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการปานกลาง เป็นจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 63.2 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 24 - 29 ปี มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการปานกลาง จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 51.9 และกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไป มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการน้อย เป็นจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 68.8

ตารางที่ 10 สถานศึกษากับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ

(N = 150 คน)

สถานศึกษา		การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ			รวม	ค่า χ^2
		น้อย	ปานกลาง	มาก		
ร.ร. โสตศึกษา	จำนวน	50	10	0	60	38.687***
	ร้อยละ	83.3	16.7	0	100	
ร.ร. อาชีวะพระมหาไถ่	จำนวน	29	51	10	90	
	ร้อยละ	32.2	56.7	11.1	100	

*** $P \leq 0.001$

จากตารางที่ 10 ผลการทดสอบพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานศึกษาแตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยที่กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอยู่โรงเรียนโสตศึกษา จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการน้อย เป็นจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 83.3 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอยู่โรงเรียนอาชีวะพระมหาไถ่ จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการปานกลาง เป็นจำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 56.7

ตารางที่ 11 รายได้ต่อเดือนกับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ

(N = 150 คน)

รายได้ต่อเดือน		การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ			รวม	ค่า χ^2
		น้อย	ปานกลาง	มาก		
ต่ำกว่า 3,000 บาท	จำนวน	56	29	4	89	20.098***
	ร้อยละ	62.9	32.6	4.5	100	
3,001 – 5,000 บาท	จำนวน	16	32	5	53	
	ร้อยละ	30.2	60.4	9.4	100	
5,001 – 7,000 บาท	จำนวน	7	-	1	8	
	ร้อยละ	87.5	-	12.5	100	

*** $P \leq 0.001$

จากตารางที่ 11 ผลการทดสอบพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยที่กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำกว่า 3,000 บาท มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการน้อย จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 62.9 และกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ 3,001-5,000 บาท มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการปานกลาง จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 60.4 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ 5,000-7,000 บาท มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการน้อย จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 87.5

ตารางที่ 12 ความบกพร่องทางร่างกายกับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ

(N = 150 คน)

ความบกพร่องทางร่างกาย		การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ			รวม	ค่า χ^2
		น้อย	ปานกลาง	มาก		
พิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	จำนวน	52	31	-	83	16.408***
	ร้อยละ	62.7	37.3	-	100	
พิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว	จำนวน	27	30	10	67	
	ร้อยละ	40.3	44.8	14.9	100	

*** $P \leq 0.001$

จากตารางที่ 12 ผลการทดสอบพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีความบกพร่องทางร่างกายแตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยที่กลุ่มตัวอย่างที่พิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการน้อย จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 62.7 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่พิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการปานกลาง จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 44.8

สมมติฐานที่ 2 ลักษณะทางประชากรต่างกัน มีความรู้ เกี่ยวกับ
สิทธิคนพิการแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ลักษณะทางประชากรต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการแตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่าง ลักษณะทางประชากรกับความรู้อันเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ

ตารางที่ 13 เพศกับความรู้อันเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ

(N = 150 คน)

เพศ		ระดับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ			รวม	ค่า χ^2
		น้อย	ปานกลาง	มาก		
ชาย	จำนวน	13	52	33	98	17.184***
	ร้อยละ	13.3	53.1	33.7	100	
หญิง	จำนวน	12	38	2	52	
	ร้อยละ	23.1	73.1	3.8	100	

*** $P \leq 0.001$

จากตารางที่ 13 ผลการทดสอบพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกันจะมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยที่กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชาย จะมีความรู้ปานกลางเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 53.1 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศหญิง จะมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการปานกลางเช่นกัน จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 73.1

ตารางที่ 14 อายุกับความรู้อี่ยวกับสิทธิคนพิการ

(N = 150 คน)

อายุ		ความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ			รวม	ค่า χ^2
		น้อย	ปานกลาง	มาก		
12-17 ปี	จำนวน	19	44	6	69	24.467***
	ร้อยละ	27.5	63.8	8.7	100	
18-23 ปี	จำนวน	2	24	12	38	
	ร้อยละ	5.3	63.2	31.6	100	
24-29 ปี	จำนวน	2	16	9	27	
	ร้อยละ	7.4	59.3	33.3	100	
30 ปีขึ้นไป	จำนวน	2	6	8	16	
	ร้อยละ	12.5	37.5	50	100	

*** $P \leq 0.001$

จากตารางที่ 14 ผลการทดสอบพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกันจะมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยที่กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 12-17 ปี จะมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการปานกลาง จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 63.8 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 18-23 ปี จะมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการปานกลาง จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 63.2 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 24-29 ปี มีความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการปานกลาง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 59.3 และกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไป จะมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการมาก จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 50

ตารางที่ 15 สถานศึกษากับความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ

(N = 150 คน)

สถานศึกษา		ความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ			รวม	ค่า χ^2
		น้อย	ปานกลาง	มาก		
ร.ร. โสตศึกษา	จำนวน	20	38	2	60	33.995***
	ร้อยละ	33.3	63.3	3.3	100	
ร.ร. อาชีวพระมหาไถ่	จำนวน	5	52	33	90	
	ร้อยละ	5.6	57.8	36.7	100	

*** $P \leq 0.001$

จากตารางที่ 15 ผลการทดสอบพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานศึกษาแตกต่างกันจะมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยที่กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอยู่โรงเรียนโสตศึกษา จะมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการปานกลาง จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 63.3 และกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอยู่โรงเรียนอาชีวพระมหาไถ่ จะมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการในระดับปานกลางเช่นกัน จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 57.8

ตารางที่ 16 รายได้ต่อเดือนกับความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ

(N = 150 คน)

รายได้ต่อเดือน		ความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ			รวม	ค่า χ^2
		น้อย	ปานกลาง	มาก		
ต่ำกว่า 3,000 บาท	จำนวน	19	58	12	89	16.257*
	ร้อยละ	21.3	65.2	13.5	100	
3,001 – 5,000 บาท	จำนวน	6	29	18	53	
	ร้อยละ	11.3	54.7	34	100	
5,001 – 7,000 บาท	จำนวน	-	3	5	8	
	ร้อยละ	-	37.5	62.5	100	

* $P \leq 0.05$

จากตารางที่ 16 ผลการทดสอบพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้แตกต่างกันจะมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำกว่า 3,000 บาท จะมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการปานกลาง จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 65.2 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ 3,000-5,000 บาท จะมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการปานกลางเช่นกัน เป็นจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 54.7 และกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ 5,001 – 7,000 บาท จะมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการมาก จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 62.5

ตารางที่ 17 ความบกพร่องทางร่างกายกับความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ

(N = 150 คน)

ความบกพร่องทางร่างกาย		ความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ			รวม	ค่า χ^2
		น้อย	ปานกลาง	มาก		
พิการทางการได้ยินหรือสื่อ ความหมาย	จำนวน	22	54	7	83	29.266***
	ร้อยละ	26.5	65.1	8.4	100	
พิการทางกายหรือการ เคลื่อนไหว	จำนวน	3	36	28	67	
	ร้อยละ	4.5	53.7	41.8	100	

*** $P \leq 0.001$

จากตารางที่ 17 ผลการทดสอบพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีความบกพร่องทางร่างกายแตกต่างกันจะมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยที่กลุ่มตัวอย่างที่พิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย จะมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการปานกลาง จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 65.1 และกลุ่มตัวอย่างที่พิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว จะมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการปานกลาง จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 53.7

สมมติฐานที่ 3 การเปิดรับข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับความ
เรื่องสิทธิคนพิการ

สมมติฐานที่ 3 การเปิดรับข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับความรู้ เรื่องสิทธิคนพิการ
ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง การเปิดรับข่าวสาร กับความรู้ เรื่องสิทธิคนพิการ

ตารางที่ 18 การเปิดรับข่าวสารกับความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ

(N = 150 คน)

การเปิดรับข่าวสาร		ความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ			รวม	ค่า χ^2
		น้อย	ปานกลาง	มาก		
น้อย	จำนวน	19	48	12	79	24.997***
	ร้อยละ	24.1	60.8	15.2	100	
ปานกลาง	จำนวน	6	40	15	61	
	ร้อยละ	9.8	65.6	24.6	100	
มาก	จำนวน	-	2	8	10	
	ร้อยละ	-	20	80	100	

*** $P \leq 0.001$

จากตารางที่ 18 ผลการทดสอบพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการเปิดรับข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับความรู้ เรื่องสิทธิคนพิการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยที่กลุ่มตัวอย่างที่มีการเปิดรับข่าวสารน้อย จะมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการในระดับปานกลาง จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 60.8 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีการเปิดรับข่าวสารปานกลาง จะมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการในระดับปานกลาง จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 65.6 และกลุ่มตัวอย่างที่มีการเปิดรับข่าวสารมาก จะมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการมาก จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 80

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร และความรู้ เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ ของคนพิการ จ.ชลบุรี
มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ

1. เพื่อศึกษาการเปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ ของคนพิการ ในจังหวัดชลบุรี
2. เพื่อศึกษาความรู้ เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ ของคนพิการ ในจังหวัดชลบุรี

ลักษณะของการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ ผู้พิการในจังหวัดชลบุรี ที่มีอายุตั้งแต่ 12 ปีขึ้นไป ในโรงเรียนโสตศึกษา และโรงเรียนอาชีวพระมหาไถ่ จ.ชลบุรี ที่มีความบกพร่องทางร่างกายด้านการได้ยินหรือสื่อความหมาย และทางกายหรือการเคลื่อนไหว จำนวน 150 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อใช้อธิบายลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่าง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ เรื่องสิทธิคนพิการ ส่วนการทดสอบสมมติฐานนั้นใช้การหาค่า Chi - Square ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ส่วนที่ 1 ลักษณะทางประชากร

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีจำนวนทั้งสิ้น 150 คน แบ่งเป็นเพศชาย 98 คน เพศหญิง 52 คน ส่วนมากมีอายุระหว่าง 12-17 ปี ศึกษาอยู่โรงเรียนอาชีวพระมหาไถ่ มีรายได้น้อยกว่า 3,000 บาท และพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย

ส่วนที่ 2 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ

กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ จากครู ($\bar{X} = 2.89$) และสมาชิกในครอบครัว ($\bar{X} = 2.64$) อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ จากวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร แผ่นพับ เพื่อน และคนรู้จักนั้น มีระดับการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับน้อย

ส่วนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ ในระดับมาก โดยความรู้ที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทราบ คือ คนพิการที่ได้รับการจดทะเบียนคนพิการ จะได้รับสิทธิด้านบริการทางการแพทย์, บริการทางการศึกษา, บริการทางอาชีพ และบริการทางสังคม คิดเป็นร้อยละ 66.7 รองลงมา คือ มีความรู้ว่พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ได้บัญญัติขึ้นครั้งแรก พ.ศ. 2534 คิดเป็นร้อยละ 63.3 และมีความรู้เรื่องผู้พิการที่ยากจนและไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ สามารถขอเบี้ยยังชีพได้เดือนละ 500 บาท คิดเป็นร้อยละ 62.7

โดยประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีความรู้ในระดับต่ำ คือ ผู้พิการสามารถใช้สิทธิหรือบริการอื่นๆ ได้ทันที หลังจากจดทะเบียนคนพิการแล้ว คิดเป็นร้อยละ 50

2. การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ลักษณะทางประชากรต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับสิทธิคนพิการแตกต่างกัน จากผลการวิจัยพบว่า

- ลักษณะทางประชากรด้านเพศที่ต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการไม่แตกต่างกัน
- ลักษณะประชากรด้านอายุที่ต่างกัน มีผลต่อการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
- ลักษณะประชากรด้านสถานศึกษาต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสาร เรื่องสิทธิคนพิการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001
- ลักษณะประชากรด้านรายได้ที่ต่างกัน มีผลต่อการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001
- ลักษณะประชากรด้านความบกพร่องทางร่างกายต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสาร เรื่องสิทธิคนพิการต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

สมมติฐานที่ 2 ลักษณะทางประชากรต่างกัน มีความรู้ เกี่ยวกับสิทธิคนพิการแตกต่างกัน จากผลการวิจัยพบว่า

- ลักษณะประชากรด้านเพศที่ต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001
- ลักษณะประชากรด้านอายุที่ต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001
- ลักษณะประชากรด้านสถานศึกษาที่ต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001
- ลักษณะประชากรด้านรายได้ที่ต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
- ลักษณะประชากรด้านความบกพร่องทางร่างกายที่ต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

สมมติฐานที่ 3 การเปิดรับข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับความรู้ เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ จากผลการวิจัยพบว่า

- การเปิดรับข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับความรู้ เกี่ยวกับสิทธิคนพิการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

อภิปรายผล

สมมติฐานที่ 1 ลักษณะทางประชากรต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยพบว่า มีทั้งส่วนที่เป็นไปตามสมมติฐาน และไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ส่วนที่เป็นไปตามสมมติฐาน ได้แก่กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะประชากรทางด้านอายุ สถานศึกษา รายได้ ต่อเดือน และประเภทความบกพร่องทางร่างกายต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ แตกต่างกัน

อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ ระหว่าง 24-29 ปี กำลังศึกษาอยู่โรงเรียนอาชีวพระมหาไถ่ เป็นวัยที่มีความที่ใส่ใจ และต้องการแสวงหาข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ เพื่อรักษาสิทธิของตนเอง มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในวัยอื่น และอาจมองว่าเรื่องสิทธิคนพิการเป็นเรื่องใกล้ตัวที่มีความสอดคล้องกับชีวิตประจำวันของตนเอง จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 24-29 ปี มีความสนใจที่จะเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ

จากตารางที่ 9 จะพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 24-29 ปี มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการมาก คิดเป็นร้อยละ 11.1 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 18-23 ปี มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 63.2 และกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไป มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการน้อย คิดเป็นร้อยละ 68.8

ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่พิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการมากที่สุด อาจเนื่องมาจาก ผู้ที่พิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว มีความสามารถในการสื่อสารมากกว่าผู้พิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย จึงทำให้ผู้พิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว มีช่องทางในการเลือกเปิดรับข่าวสารได้มากกว่าผู้พิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย โดยที่ผู้พิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย จะมีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ แตกต่างจากผู้พิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว ซึ่งจะมีช่องทางในการเปิดรับสารที่แคบกว่า คือ ไม่สามารถเปิดรับข่าวสารทางวิทยุ หรือโทรทัศน์ได้เท่าที่ควร จึงทำให้ความแตกต่างระหว่างความบกพร่องทางร่างกาย มีผลต่อการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ

ดังจะเห็นได้จากตารางที่ 12 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่พิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการน้อย คิดเป็นร้อยละ 62.7 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่พิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 44.8

ตรงกับแนวคิดของ กิติมา สุรสนธิ (2533: 46-47) ได้กล่าวไว้ว่า ข่าวสารที่หลั่งไหลผ่านเข้าไปยังบุคคลแต่ละคน จากช่องต่าง ๆ นั้น มักจะถูกคัดเลือกลอยอยู่ตลอดเวลา ข่าวสารที่น่าสนใจ มีประโยชน์และเหมาะสมตามความนึกคิดของผู้รับสาร จะเป็นข่าวสารที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการสื่อสาร และแบ่งกระบวนการในการเลือกเปิดรับข่าวสารของมนุษย์ไว้ 4 ขั้นตอนดังนี้ คือ

1. การเลือกเปิดรับ (Selective Exposure) บุคคลจะเลือกเปิดรับสื่อและข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ ตามความสนใจ และความต้องการเพื่อนำมาใช้แก้ปัญหาหรือสนองตอบความต้องการของตน
2. การเลือกให้ความสนใจ (Selection Attention) นอกจากจะเลือกเปิดรับข่าวสารแล้ว บุคคลยังเลือกให้ความสนใจเฉพาะข่าวสารที่สอดคล้องกับทัศนคติและความเชื่อเดิมของตนด้วย
3. การเลือกรับรู้ (Selection Perception) นอกจากบุคคลจะเลือกรับ เลือกตีความข่าวสารที่ได้รับไปในทางที่สอดคล้องกับทัศนคติและประสบการณ์ที่มีอยู่ก่อน ในกรณีที่ข่าวสารที่ได้รับมาใหม่ มีความขัดแย้งกับทัศนคติและความเชื่อเดิม บุคคลมักจะบิดเบือนข่าวสารนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับทัศนคติและความเชื่อของตน และจะลืมในสิ่งที่ตนไม่สนใจ หรือเรื่องที่ขัดแย้ง
4. การเลือกจดจำ (Selective Retention) บุคคลจะเลือกจดจำสารที่ตรงกับความสนใจ ความต้องการของตน

จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเลือกเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ ตามความสนใจ ดังที่ อ่ำไพศรี โสประทุม (2539: 38-39) ได้กล่าวไว้ว่า มนุษย์มีองค์ประกอบย่อยที่มีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมการเลือกรับข่าวสาร ซึ่งผู้รับสารจะแสวงหาข่าวสาร เพื่อสนองจุดประสงค์ของตน อย่างไม่ค่อยอย่างหนึ่ง

โดยมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คือ รุจิรา คงรุ่งโรจน์ (2543) ได้ศึกษาเรื่องการเปิดรับข่าวสารความรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับมาตรา 40 ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ของบุคลากรในองค์กรที่ดำเนินธุรกิจด้านการสื่อสารโทรคมนาคม พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระดับการศึกษา และตำแหน่งแตกต่างกัน มีการ เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับมาตรา 40 กรณีกิจการโทรคมนาคมแตกต่างกัน

ส่วนที่ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ได้แก่ ลักษณะประชากรด้านเพศที่แตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างที่มีความบกพร่องทางร่างกาย ไม่ว่าจะเป็เพศใดก็ตาม จะมีข้อจำกัดในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ เหมือนๆ กัน เช่น ผู้ที่พิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย เพศชายหรือหญิง จะมีความสามารถในการเปิดรับข่าวสารจากวิทยุ และโทรทัศน์ได้ไม่ดีพอ ดังนั้น เพศที่ต่างกันจึงไม่มีผลต่อการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐิติ วิทยสรณะ (2541) ศึกษาเรื่อง การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนกับความรู้ ทัศนคติ และการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัย พบว่า ลักษณะทางประชากรเรื่องเพศที่แตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ลักษณะทางประชากรต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับสัทธินพิการแตกต่างกัน จากผลการวิจัยพบว่า เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2 คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะประชากรทางด้านเพศ อายุ สถานศึกษา รายได้ต่อเดือน และประเภทความบกพร่องทางร่างกายต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับสัทธินพิการแตกต่างกัน จากตารางที่ 13 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชาย จะมีความรู้เกี่ยวกับสัทธินพิการในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 53.1 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศหญิง จะมีความรู้เกี่ยวกับสัทธินพิการในระดับปานกลางเช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 73.1

ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับสัทธินพิการแตกต่างกัน โดยพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไป จะมีความรู้เกี่ยวกับสัทธินพิการมาก อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างในวัยนี้ จะมีความรู้จากประสบการณ์ที่สั่งสมมา มากกว่ากลุ่มตัวอย่างในวัยอื่น ถ้าพิจารณาจากตารางที่ 14 จะพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 12-17 ปี จะมีความรู้เกี่ยวกับสัทธินพิการในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 63.8 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 18-23 ปี จะมีความรู้เกี่ยวกับสัทธินพิการในระดับปานกลางปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 63.2 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 24-29 ปี จะมีความรู้เกี่ยวกับสัทธินพิการในระดับปานกลางเช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 59.3 และกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไป จะมีความรู้เกี่ยวกับสัทธินพิการมาก คิดเป็นร้อยละ 50

ดิงท์เบนจามิน เอส บลูม (Benjamin S. Bloom, 1967) ได้กล่าวว่า ความรู้ (Knowledge) ทำให้ทราบถึงความสามารถในการจำและการระลึกถึงเหตุการณ์หรือประสบการณ์ที่เคยพบมาแล้ว สถานศึกษา รายได้ต่อเดือนต่างกันก็มีความรู้เกี่ยวกับสัทธินพิการต่างกัน เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 30 ปีขึ้นไป ศึกษาอยู่ในโรงเรียนอาชีวพระมหาไถ่ มีรายได้จากงานที่ทำอยู่ จะมีความรู้เกี่ยวกับสัทธินพิการอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีปัจจัยอื่นที่น่าสนใจกว่าการเรียนรู้เรื่องสัทธินพิการ จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าเรื่องสัทธินพิการเป็นเรื่องไม่น่าสนใจที่จะเรียนรู้ และเป็นเรื่องน่าเบื่อ แต่ไม่ได้ละเลยทีเดียว

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรุจิรา คงรุ่งโรจน์ (2543) ได้ศึกษาเรื่องการเปิดรับข่าวสารความรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับมาตรา 40 ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ของบุคลากรในองค์กรที่ดำเนินธุรกิจด้านการสื่อสารโทรคมนาคม พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งการศึกษา และ รายได้แตกต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับมาตรา 40 กรณีกิจการโทรคมนาคมแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 การเปิดรับข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับความรู้ เรื่องสิทธิคนพิการ

จากผลจากการวิจัยพบว่า การเปิดรับข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับความรู้ เรื่องสิทธิคนพิการ โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการน้อย และเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการจากทุกสื่อ แต่จะเปิดรับข่าวสารจากครูเป็นส่วนมาก ($\bar{X} = 2.89$) รองลงมา คือ สมาชิกในครอบครัว ($\bar{X} = 2.64$) และจากเพื่อน ($\bar{X} = 2.26$) และกลุ่มตัวอย่างจะมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการในเรื่องคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียนคนพิการ จะได้รับสิทธิด้านบริการทางการแพทย์, บริการทางการศึกษา, บริการทางอาชีพ และบริการทางสังคม มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.7

รองลงมา คือ มีความรู้ว่าพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ได้บัญญัติขึ้นครั้งแรก พ.ศ. 2534 คิดเป็นร้อยละ 63.3 และ มีความรู้เรื่องผู้พิการที่ยากจนและไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ สามารถขอเบี้ยยังชีพได้เดือนละ 500 บาท คิดเป็นร้อยละ 62.7

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเปิดรับข่าวสารของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล ซึ่งการเปิดรับข่าวสารจากครู และสมาชิกในครอบครัว จะมีลักษณะการสื่อสารที่มีผู้ส่งสารมีฐานะหรืออิทธิพลที่สูงกว่าผู้รับสาร หรือความสัมพันธ์เท่าเทียมกัน และจะมีการเสนอข่าวสารในเกี่ยวกับสิทธิคนพิการมากกว่าสื่ออื่นๆ อาจเป็นเพราะครู สมาชิกในครอบครัว และเพื่อน เป็นผู้ที่เห็นหรือได้รับผลกระทบโดยตรงจากข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ ทำให้มีความสนใจที่จะนำเสนอสารมีมากกว่าสื่ออื่น ซึ่งสื่ออื่นอาจมองข้ามความสำคัญที่จะนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการไป

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เกยูร ชิวหากาญจน์ (2541) ศึกษาเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดของกลุ่มผู้ใช้แรงงาน ในโรงงานอุตสาหกรรม ในจังหวัดสมุทรปราการ ได้แบ่ง ลักษณะความสัมพันธ์ในการสื่อสารระหว่างบุคคลเป็น แบบ ประกอบกันและแบบสมมาตร (Complementary and Symmetrical)

- แบบประกอบกัน ได้แก่ ลักษณะการสื่อสารที่แสดงถึงความสัมพันธ์ที่ฝ่ายหนึ่งอยู่ในฐานะที่สูงกว่า เช่น พ่อแม่กับลูก นายจ้างกับลูกจ้าง เป็นต้น

- แบบสมมาตร ได้แก่ ลักษณะการสื่อสารที่แสดงถึงความสัมพันธ์อย่างเท่าเทียมกัน เช่น เพื่อนกับเพื่อน

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปเป็นแนวคิดให้กับโรงเรียน สื่อมวลชน และสถานสงเคราะห์คนพิการในจังหวัดชลบุรี ในการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เรื่องสิทธิคนพิการ ให้สอดคล้องและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. โรงเรียนโสตศึกษา และโรงเรียนอาชีวพระมหาไถ่ ควรเน้นการให้ความรู้ในด้านที่ผู้พิการสามารถใช้สิทธิหรือบริการอื่นๆ ได้ทันที หลังจากจดทะเบียนคนพิการแล้ว และคนพิการมีสิทธิเข้าทำงานในหน่วยงานของรัฐ ซึ่งหน่วยงานของรัฐไม่สามารถปฏิเสธคนพิการเข้าทำงานเพราะเหตุแห่งความพิการได้ เนื่องจากโรงเรียนเป็นที่พึ่งทางในการพัฒนาความรู้แก่ผู้พิการ
2. สื่อมวลชนทุกประเภท ควรหันมาใส่ใจในการนำเสนอข่าวสารเรื่องสิทธิคนพิการให้มาก เพื่อให้ผู้พิการได้มีโอกาสในการเลือกเปิดรับสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ ควรมีการประชาสัมพันธ์ หรือจัดงานสัมมนาในหัวข้อเรื่องสิทธิคนพิการ เพื่อให้ผู้พิการสามารถเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการได้มากขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อระดับความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการที่เพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ จำกัดเฉพาะผู้พิการในจังหวัดชลบุรีเท่านั้น ดังนั้นงานวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการกระจายกลุ่มตัวอย่างออกไปยังจังหวัดอื่นๆ เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาปรับเปลี่ยนรูปแบบการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ในเรื่องสิทธิคนพิการต่อไป
2. ควรมีการศึกษาถึงตัวแปรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาถึงตัวแปรด้านทัศนคติและความพึงพอใจในเรื่องสิทธิคนพิการ ว่าผู้พิการมีทัศนคติต่อสิทธิที่ควรจะได้รับอย่างไร และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับใด

บรรณานุกรม

- กิติมา สุรสนธิ. “ความรู้ทั่วไปทางการสื่อสาร” คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533.
- เกตุร ชิวหากาญจน์. “การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิดเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดของกลุ่มผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม ในจังหวัดสมุทรปราการ” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต นิเทศศาสตร์ (นิเทศศาสตร์พัฒนาการ) บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- ใจพร เศรษฐาภิวัดกุล. “การเปิดรับข่าวสาร พฤติกรรม และความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวบนหมู่เกาะในเขตภาคตะวันออก” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต นิเทศศาสตร์ (การโฆษณา) บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- โชติพัฒน์ ทิมกระจ่าง. “ความรู้ ทักษะคิด และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และสืบทอดประเพณีกองข้าวของประชาชน ในเขต อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี” รายงานวิจัย ภาควิชานิเทศศาสตร์ สาขาการประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2545.
- จิติ วิทยสรณะ. “การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนกับความรู้ ทักษะคิด และการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัย” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต นิเทศศาสตร์ (นิเทศศาสตร์พัฒนาการ) บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- ดวงฤทัย พงศ์ไพฑูรย์. “การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และทักษะคิดเกี่ยวกับเพศศึกษาของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต นิเทศศาสตร์ (นิเทศศาสตร์พัฒนาการ) บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- ประชา ประสพดี. “สิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของฝ่ายนิติบัญญัติ” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต นิเทศศาสตร์ (นิติศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2544.
- พิระนันท์ บุรณะโสภณ. “พฤติกรรมการเปิดรับสาร ความรู้ ทักษะคิด และการมีส่วนร่วมในการใช้ผลิตภัณฑ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต นิเทศศาสตร์ (นิเทศศาสตร์พัฒนาการ) บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- รุจิรา คงรุ่งโรจน์. “การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และทักษะคิดเกี่ยวกับมาตรา 40 ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ของบุคลากรในองค์กรที่ดำเนินธุรกิจด้านการสื่อสารโทรคมนาคม” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต นิเทศศาสตร์ (นิเทศศาสตร์พัฒนาการ) บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

- วิชัย วงศ์ใหญ่. “พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่” กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์รุ่งเรือง, 2523.
- วิศรดา วราลักษณ์. “ การเปิดรับข่าวสารความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมและการป้องกันสิ่งแวดล้อมจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต นิเทศศาสตร์ (การประชาสัมพันธ์) บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- วุฒิชัย จ่านง. “พฤติกรรมการตัดสินใจ” กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2523.
- สุภารักษ์ จูตระกูล. “พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความรู้ ทักษะคิด และการมีส่วนร่วมในการทิ้งขยะแยกประเภท เพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ (recycle) ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2537.
- สินินภา กุ้วสว่าง. “การเปิดรับข่าวสาร ทักษะคิด และการแต่งกายตามแฟชั่นของวัยรุ่น ในเขตกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต นิเทศศาสตร์ (นิเทศศาสตร์พัฒนาการ) บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- ศศิวิมล ตามไท. “การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมการบริโภคข้าวกล้องของประชาชนในกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์พัฒนาการ ภาควิชาประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- อำไพศรี โสประทุม. “พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร และปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการยอมรับ การสื่อสารเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ระบบอินเทอร์เน็ตของผู้ใช้คอมพิวเตอร์ในเขตกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539.
- Atkin, K. Charles. New Model For Mass Communication Research. New York : The Free Press, 1973.
- Bloom, Benjamin S. Taxonomy of Educational Objectives (Cognitive Domain). New York : David Mckay, 1967.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. New York : McGraw-Hill Book Company, 1973.
- Lasswell, D. Harold. The Structure and function of Communication in Society. New York : Happer and Row Publisher, 1948.
- Schramm Wilbur. Channels and Audience in Handbook of Communication, Eds. Ithiel De Sola Pool, et al. Chicago : Rand Mc Publishing Company, 1973.

เอกสารอื่นๆ

www.fpps.or.th

www.tddf.or.th/library

www.rvsd.ac.th

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

แบบสอบถาม

เรื่อง “การเปิดรับข่าวสาร และความรู้ เรื่องสิทธิคนพิการ ของคนพิการ จ.ชลบุรี”
งานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิชา 215481 การวิจัยทางการประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมข้อความในช่องว่างให้ตรงตามความเป็นจริง

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. อายุ

1. 12 – 17 ปี 2. 18 – 23 ปี
 3. 24 – 29 ปี 4. 30 ปีขึ้นไป

3. สถานที่ศึกษา

1. โรงเรียนโสตศึกษา 2. โรงเรียนอาชีวพระมหาไถ่

4. รายได้ต่อเดือนของท่าน

1. ต่ำกว่า 3,000 บาท
 2. 3,001 – 5,000 บาท
 3. 5,001 – 7,000 บาท
 4. 7,001 บาทขึ้นไป

5. ประเภทความบกพร่องทางร่างกาย

1. พิการทางการได้ยิน หรือสื่อความหมาย
 2. พิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว

ตอนที่ 2 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลง ให้ตรงตามความเป็นจริง

1. ท่านได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ จากสื่อต่อไปนี้บ่อยครั้งเพียงใด

สื่อ	ประจำ ทุกวัน	สัปดาห์ละ 4-6วัน	สัปดาห์ละ 1-3 วัน	น้อยกว่า สัปดาห์ละ 1 วัน	ไม่เคย เปิดรับเลย
1. วิทยุ					
2. โทรทัศน์					
3. หนังสือพิมพ์					
4. นิตยสาร					
5. แผ่นพับ					
6. สมาชิกในครอบครัว					
7. ครู					
8. เพื่อน					
9. คนรู้จัก					
10. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					

ตอนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ที่ท่านเห็นว่าใช่ หรือ ไม่ใช่ ลงในช่องว่าง ดังต่อไปนี้

	ใช่	ไม่ใช่
1. พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ได้บัญญัติขึ้นครั้งแรก พ.ศ. 2534
2. คนพิการทางด้านหูหนวกหรือตาบอดข้างเดียว สามารถทำ ใบขับขี่ จากกรมการขนส่งทางบกได้
3. ตามกฎกระทรวง กำหนดให้สถานประกอบการที่มีลูกจ้าง 200 คน ต้องจ้างคนพิการเข้าทำงานเป็นจำนวน 4 คน
4. ผู้พิการสามารถจดทะเบียนคนพิการ และออกบัตรประจำตัวคนพิการได้ ที่สำนักงานคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการและที่ทำการประชาสงเคราะห์จังหวัด
5. คนพิการที่ได้รับการจดทะเบียนคนพิการ จะได้รับสิทธิด้านบริการทางการแพทย์, บริการทางการศึกษา, บริการทางอาชีพ และบริการทางสังคม
6. ถ้าผู้พิการต้องการขอรับบริการทางด้านอาชีพ และสังคม ต้องไปติดต่ออำเภอที่อาศัยอยู่
7. ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน กำหนดให้คนพิการ มีสิทธิได้รับการศึกษาโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นเวลา 15 ปี
8. การให้สุนัขนำทางคนตาบอดขึ้นยานพาหนะขนส่งสาธารณะทางบกได้ ถือเป็นเรื่องอภิสิทธิชน
9. ผู้พิการสามารถใช้สิทธิหรือบริการอื่นๆ ได้หลังจากจดทะเบียนคนพิการแล้ว 15 วัน
10. คนพิการไม่มีสิทธิเข้าทำงานในหน่วยงานของรัฐ ซึ่งหน่วยงานของรัฐสามารถปฏิเสธคนพิการเข้าทำงานเพราะเหตุแห่งความพิการได้
11. กระทรวงแรงงานมีหน้าที่จัดหางานให้แก่คนพิการ
12. ผู้พิการที่ยากจนและไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ สามารถขอเบี้ยยังชีพได้เดือนละ 500 บาท